Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 13 HAZİRAN 1980

10 LIRA

621 yıl önce Anadolu'dan fışkıran bir ışık, çağlar ötesinin halk adamı ve devrimci

ŞEYH BEDREDDİN

●Ne düşünmüş ● Ne yazmış ● Ne yapmıştı

İsmet Zeki Eyüboğlu'nun incelemesi

7. Sayfamızda

MHP'lilerin Maraş'taki yeni tertibi

Mezhep çatışması çıkarmak istediler

Toplum Polisi Ekipler Amiri Ahmet Tek

olaydan sonra güvenlik kuvvetlerini

Alevi mahallesine saldırtmak istedi

Faşistler, İmam Hatip Lisesini taradı

■ Yaralı polislerin saldırganların kaçtığı yeri göstermesi üzerine cezaevi kaçağı faşist Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır silahları ve saldırı planlarıyla birlikte yakalandılar.

■ Maraş davası sanığı Yunus İlhan, daha önce de Çiçek Sinemasına bomba atarak tertip düzenlemiş ve katliamı başlatmıştı.

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

MARAŞ katliamı davası sanıklarından kaçak Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır'ın 9 Haziran gecesi eski İmam Hatip Lisesi önünde nöbet tutan polisleri taradıktan sonra yakalanmalarıyla, şehirde büyük olaylara yol açabilecek bir tertip açığa çıktı. Olay sırasında Toplum Polisi Ekipler Amiri Ahmet Tek'in saldırıyı saptırmaya ve polisleri Alevilerin oturduğu Yürükselim Mahallesine doğru yöneltmeye çalıştığı saptandı. Bu sırada, şehirdeki MHP'lilerin "Aleviler İmam Hatip Lisesini bastı" şeklinde söylentiler yaydığı gözlendi. Okul önünde bekleyen polisleri kurşunlayanların, kaçak faşistler olduğu son anda anlaşılınca mezhep kışkırtması yapmaya çalışanların planı bozulmuş oldu.

OLAY NASIL MEYDANA GELDİ

Kahramanmaraş Toplum Polis Amirliğinde görevli toplum polisleri Nail Usta ve Muammer

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Maraş katliamı davası sanıkları yanyana, Ökkeş Kenger, Mehmet Leblebici ve Yunus İlhan (soldan üçüncü) Çiçek Sinemasına bomba atarak katliamı başlattıkları belirtilen bu üç sanıktan birincisi halen tutuklu ve kararı bekliyor. İkincisi kanıt yetersizliği nedeniyle hakkında yüksek bir ceza isteminde bulunulmadığı için serbest bırakıldı ve AP iktidarı tarafından hemen öğretmenliğe atandı. Üçüncüsü ise 20 Ocak günü cezaevinden kaçtı. O günden bu yana Maraş'ta dolaşıp çeşitli temaslarda bulunduğu sanılıyor. Son eylemi ise Maraş katliamı öncesindeki Çiçek Sinemasına bomba atılması tertibine çok benziyor. Yine bir şaşırtmaca eylemi, yine Alevilere saldırı kışkırtma amaçlıyor. Bu kez hedef İmam Hatip Lisesi.

TİKP Merkez Komitesi üyesi ve K.Maraş İl Başkanı Haydar Güngör:

MHP'liler yeni olaylar yaratarak, Maraş davasında verilecek kararı engellemeye çalışıyor

■ MHP, Maraş'ta devlet dairelerini ve güvenlik örgütlerini işgal etmiştir.

■ Tertibin Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı Tuğgeneral Şahabettin Balkan'ın şehirde bulunmadığı sırada yapılması dikkat çekicidir.

■ ETKO davasında "Beni bırakın, komünistlerle iç savaşa gideceğim" diyen Şahin Boru'nun hapisten kaçırılması endişe vericidir.

■ MHP ve Apocuların kışkırtmaları ve Partimize yaptıkları saldırılar sökmedi ve sökmeyecek.

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi üyesi ve Kahramanmaraş İl Başkanı Haydar Güngör, şehirdeki durum ve MHP'lilerin son tertibi konusunda gazetemize bir açıklamada bulunarak "faşistlerin Maraş davasında verilecek kararları engelle-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

MSP:"Hükümeti biz düşürmeyiz, ancak düşüreni engellemeyiz"

CHP, hükümeti düşürmek için gensoru verme kararı aldı

ANKARA (ÖZEL)

BİR süredir CHP ve MSP arasında meydana gelen yakınlaşma, siyasi çevrelerde AP hükümetinin yakında düşürüleceği izlenimi yaratırken, MSP yine ikircikli tutum aldı.

MSP'nin vaatlerine kesin gözle bakan CHP, ortak grupta da "Hükümeti düşürüp kalıcı bir hükümet kurulması" görüşünde birleştikten sonra Genel Yönetim Kurulunda, bir gensoru metni hazırlatmış bulundu. Bugün toplanacak olan grup Yönetim Kurullarının bu metni onaylaması, ondan sonra da Genel Başkan Bülent Ecevit'in bir basın toplantısı ile açıklaması bekleniyor. CHP Ortak Grubunun dün yapması gereken toplantı ise pazartesiye kaldı.

Ne var ki, dün MSP'lilerin "Biz hükümeti düşürmeyiz, ancak düşüreni engellemeyiz" şeklinde konuşmaları, bir süredir hükümetin düşeceğine iyice inananları tereddüde düşürdü. Şimdi Meclis kulislerinde çeşitli alternatifler ve MSP'nin ne yapacağı tartışılıyor.

Kimisi hâlâ MSP-CHP koalisyonuna umut beslerken, bazı tecrübeli siyasetçiler, mevcut hükümetin bir alternatifi olmadığı görüşünde birleşiyorlar ve bu koalisyonun "ham hayal"

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Ecevit'e cevap verdi

Demirel:"Millette hükümetleri varsa onu alır gelirler"

ANKARA (ÖZEL)

BAKANLAR Kurulu toplantısından sonra Başbakan Süleyman Demirel CHP'nin gensoru hazırlığıyla ilgili bir soruya karşılık "Millette hükümetleri varsa onu alır gelirler" dedi.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Ankara'da banliyö treni üç ayrı yerde faşistlerin silahlı saldırısına uğradı

■ Gülveren'de Mustafa Kuşçuoğlu isimli memur ağır yaralandı

HABER MERKEZİ

MHP'li komandolar Kurtuluş ve Gülveren'de banliyö trenine silahlı saldırıda bulundular. Gülveren'deki saldırıda Mustafa Kuşçuoğlu isimli bir memur tabanca kurşunuyla ağır yaralandı.

Dün saat 08.15 sıralarında Gülveren Mahallesinde trene ateş açıldığı bildirildi. Saat 08.25'te ise Kurtuluş'ta tren hareket ettikten hemen sonra komandolar kurşun yağmuruna tutuldu. Saldırı üzerine trenin 10 dakika kadar durduğu, trendekilerle komandoların birbirlerine bir süre taş attıkları öğrenildi. Saat 08.45'de ise banliyo treni Kurtuluş'ta ikinci kez saldırıya uğradı. 50-60 kadar komandor un silahla ateş ettikleri, yaralı olup olmadığının bilinmediği bildirildi.

Gülveren'de yaralanan ve Ma-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Fotoğrafta bugün büyük sınavda ter dökecek olan öğrenciler, dün sınav salonlarını son kez görürlerken. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Öğrenciler kazanma yetkililer güvenlik peşinde

■ DGBF "Eğitim sistemi en alt kademelerine kadar düzenlenmelidir"

GENÇLİK SERVİSİ

467 bin 236 öğrencinin katılacağı Üniversite Seçme Sınavı 36 merkezde bugün yapılıyor. Sınavların yapılacağı salonlarda tüm hazırlıkların tamamlandığını belirten yetkililer, geniş güvenlik önlemlerinin alındığını da söylediler. Sınavların bugünkü programı şöyle:

Sınav bugün saat 9.30'da başlayacak, saat 13.30'da bitecektir. Sınavda adaylar ÜSYM'nin saptadığı şekilde 60 dakika genel yetenek, 70 dakika sosyal bilimler ve 80 dakika da fen bilimleri sorularını yanıtlayacaklardır.

Öte yandan Sınav sorularının büyük bir güvenlik içinde merkezlere gönderildiği belirtildi. Bugün sınavda ter dökecek öğrenciler dün son kez sınava girecekleri salonları gördüler. İstanbul Sıkıyönetim Basın ve Halkla İlişkiler Bürosu dünden itibaren alınan güvenlik önlem-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Japonya Başbakanı Ohira öldü

TOKYO (AA)

JAPONYA Başbakanı Masayoşi Ohira, dün ani bir kalp krizi sonucu öldü. Ohira, aşırı yorgunluk ve kalp yetmezliği sonucu 12 gün önce hastaneye kaldırılmıştı.

Ohira'nın 22 Haziranda yapılacak genel seçimlere 10 gün kala gözlerini kapaması Japon siyasi hayatını sarstı. Pek çok kişi Başbakanın ani ölümü karşısında şoke oldu.

Demokrat Partinin Başkanı olan Ohira geçen 16 Mayısta sol kanat partilerinin verdiği güvensizlik önergesiyle hükümetten düşürülmüş ve erken seçim kararı alınmıştı.

Japon siyaset sahnesinin en renkli simalarından biri olarak tanınan Ohira, 1978 Aralığında Başbakan olmuştu. Ohira 1952 yılından beri Japon siyasetinde aktif bir rol oynamaktaydı. Ohira 1972 yılında Dışişleri Bakanıyken Çin-Japon ilişkileri normale dönmüştü.

Ohira'nın ölümünden sonra kabinenin en kıdemli üyesi olan Masoyoşi İto'nun Başbakanlığa vekalet edeceği açıklandı.

Yeni Çin Haber Ajansı isim vermeden Reagan'ı eleştirdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

YENİ Çin Haber Ajansı isim vermeden ABD Cumhuriyetçi Parti Başkan adayı Reagan'ı şiddetle eleştirdi.

Yeni Çin Haber Ajansında yayınlanan yorumda ABD'de bir avuç insanın hâlâ Tayvan'la ilişkileri eski haline döndürmeye çalıştığı belirtildi. Yorumda bu

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

9 yurttaşın öldürülmesinden sonra, kaza olan yerde üst geçit yapılacağı söylenmişti

Tarsus'ta halka verilen söz tutulmadı

■ Tarsus'ta 9 yurttaşın öldürülmesinde ateş emri veren yetkililer tespit edildi.

MERSİN (ÖZEL)

TARSUS'ta 22 Nisan günü NATO yolu üzerinde meydana gelen kazadan sonra çıkan ve güvenlik görevlilerinin ateş açması sonucu 9 yurttaşın öldürülmesinden sonra bugüne kadar olayla ilgili hiç bir soruşturmanın yapılmadığı belirlendi. Öte yandan sık sık kaza olan yolun üzerine 20 gün içinde üst geçit yapılacağı şeklindeki sözler de yetkililerce yerine getirilmedi.

ATEŞ EMRİ VEREN SORUMLULAR TESBİT EDİLDİ

Hükümet ve İçişleri Bakanı olay yerinde hiç bir inceleme yapmadan ilk günlerde yanıltıcı haberler vermişlerdi. Daha sonra öldürme olaylarının güvenlik kuvvetlerinin ateş

(Devamı sa.7, sü.7'de)

Olayda oğlu ile birlikte ölen depo bekçisi Osman Taş'ın ailesi, "Babamızı ve kardeşimizi öldürdüler. Otopsi bile yapılmadı. Ölülerini de bize vermediler" diyorlar.

Fransa'nın Orly Havaalanında bomba patladı 8 kişi yaralandı

PARIS (AA)

FRANSA'nın Orly Havaalanında dün sabah erken saatlerde bir dolaba yerleştirilen bombanın patlaması sonucu biri ağır olmak üzere 8 havaalanı görevlisi yaralandı. Bombalı saldırı olayını "Doğrudan eylem" adlı bir tedhiş örgütü üstlendi.

Bombanın patlaması sonucu, havaalanının ikinci katının geniş ölçüde tahrip olduğu ancak diğer kısımlarının hizmete açık olduğu bildirildi.

Olayı üstlenen tedhişçi "Doğrudan Eylem" örgütü daha önceleri de hükümet yetkilileri ve kuruluşlara karşı yapılan çeşitli türde saldırıları da üstlenmişti.

Niçin Aydınlık?

MHP Genel Başkanvekili Gün Sazak'ın öldürülmesi olayının üzerinden hayli zaman geçti. Bununla birlikte, bu olayı bahane ederek, Türkiye'nin dört bir yanında halk kitlelerine karşı saldırıya geçen komandoların cinayetleri sürüyor.

Geçenlerde "Hergün" yazarlarından ve MHP yöneticilerinden Taha Akyol, komandoların cinayetlerini, "doğal bir tepki" olarak niteledi. Yani Akyol demek istiyordu ki, "Ölmemek için öldürmek zorundayız, bu bir doğa yasasıdır", bu bir "meşru müdafaa"dır...

Aynı tezi, zaman zaman sahte solun şefleri de ileri sürerler. Bunlardan herhangi birisine sorun, deyin ki "Cinayet işlemekle nereye varmak istiyorsunuz?" Alacağınız yanıt aşağı-yukarı şöyle olacaktır: "Biz, komando katliamlarını göğüslemeye çalışıyoruz, ölmemek için öldürmek zorundayız." MHP ile sahte solun cinayetlerini izah tarzı aynıdır, aralarında hiç bir fark yoktur.

Hayata gözlerinizi kaparsanız, bu izah tarzından şöyle bir militanı kutuplaşma ya da mevzilenme ortaya çıkar: Bir yanda MHP'li komandolar, öte yanda da sahte solcu çeteler kümelenmiştir ve bunlar direkt olarak birbirleriyle vuruşmaktadırlar. Siyasi cinayetlere kurban gidenler, her iki tarafın militanlarıdır.

Oysa hayat bunu doğrulamıyor. Gerçi siyasi nitelikli cinayetler, bir yanda MHP'den, öte yanda da Rusya'nın güdümlediği sahte solcu çetelerden kaynaklanıyor ama, ölenler genellikle halktan insanlardır; özellikle de anarşiye karşı, düşünceleri ve eylemleriyle mücadele eden insanlardır. Buna bir çok örnek verilebilir. Gün Sazak gibilerin öldürülmesi, olsa olsa anarşiyi körükleme yöntemlerinden birisidir.

O zaman, sahta solcu çetelerle MHP'li komandoların amaçları daha başkadır. Her iki güç de, biri sağdan, diğeri "sol"dan halkı hedef alarak, geniş çaplı bir kargaşa ortamı yaratmak, mezhep ve milliyet ayrılıklarını kışkırtarak doğrudan doğruya halk kitlelerini birbiriyle vuruşmaya yöneltmek istemektedir. Kısaca, bir iç savaşa...

Bu tür bir iç savaştan, hem MHP'nin ve hem de Moskova'nın güdümlediği sahte solcu çetelerin kendilerine göre çıkarları vardır. MHP, bu tür bir iç savaşın günahını bütün ilerici, devrimci güçlerin, bütün demokrat ve yurtsever güçlerin sırtına yıkmayı hesaplamaktadır. Sahte sol ise, kargaşa ortamından kuzeydeki efendileri hesabına darbeci ya da müdahaleci bir alternatif doğacağı hesabı içindedir.

Yani her ikisi de, halk kitlelerine, halk kitlelerinin istemlerine ve çıkarlarına karşı bir iktidar alternatifi yaratma peşindedir.

Biz, Türkeşlerle sahte solcu çetelerin kotarmaya çalıştığı gerici iç savaşın karşısındayız. Bu tür bir iç savaş niçin gericidir? Çünkü savaşa kumanda eden siyasetler gericidir. Çünkü bu tür bir iç savaş, halk kitlelerinin özgürlüklerine yönelik olacaktır. Bu tür bir iç savaştan faşizm ve sosyal-faşizm yararlanacaktır...

Dikkat edilecek olursa, bizim bu gerçeği sık sık tekrarlamamız, bu doğrultuda mücadele etmemiz, kitleleri uyarmamız ve birlik çağrılarında bulunmamız, bir yandan MHP'yi, öte yandan da sahte solcu çeteleri çılgına çeviriyor. MHP'nin, Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane ederek Aydınlık'a karşı yoğun bir iftira kampanyası açması çok dikkate değerdir. MHP, bütün imkanlarıyla, devrimci hareketi de gerici bir iç savaş ortamına çekmeye çalışıyor. MHP için esas hedef, sahte solcu çeteler değildir, Aydınlık'tır ve TİKP'dir. Dolayısıyle halk kitleleridir. Aynı şekilde, sahte solcu çeteler için başlıca hedef MHP değildir, Aydınlık'tır ve TİKP'dir. Peki niçin? Çünkü, bunlar, gerici iç savaş oyununda birbirinden yararlanıyorlar, birbirinden besleniyorlar. Oyunlarını bozan güç, Aydınlık ve TİKP'dir. Anarşinin her iki başı da devrimci hareketi, Aydınlık ve TİKP'yi gerici iç savaş zeminine çekme, hiç değilse yalan-dolanla kitlelerin gözleri önünde bu tür bir görüntü yaratma amacındadırlar.

Anarşinin iki başının hevesleri kursaklarında kalacaktır. Devrimci hareket, anarşi mihraklarının oyununa gelmeyecek, tam tersi, onların oyunlarını her yerde ve her zaman bozacaktır. Nitekim bozuyor da...

düşünce dünyası

ÜSS ve bilinen gerçek

Kazım Göker - Kemal Akgün
Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri

470 Bin öğrencinin katılacağı ve yalnız yüzde 9'unun (42 bin) üniversiteye girebileceği Üniversitelerarası Seçme Sınavı bugün yapılıyor.

Liselerarası, bölgelerarası farklılıklar ve çeşitli olanaklar gözönüne alınmadan yapılan ÜSS amacında da belirtildiği gibi (Türkiye'deki orta-öğrenim kurumlarının en parlak mezunlarını bir yarışma sınavıyla seçerek merkezi sisteme üye fakülte ve yüksek okulların bölümlerinin öğrenci gereksinmelerini karşılamaktadır) başından beri fırsat eşitsizliğini resmileştirmiştir.

Lise türlerine göre dağılım:

	Giren öğrenci	%
Modern Fen	309	36.6
Klasik Fen	473	55.2
Diğer	79	9.2

Bu yazı, fırsat eşitsizliğinin nasıl yansıdığını rakamlarla göstermek açısından bir örnektir. İstanbul Boğaziçi Üniversitesini örnek aldık. 1979-1980 ÜSS ile 858 öğrencinin girdiği ve bunların yüzde 87.5'inin İstanbul, Ankara, İzmir'den gelenlerin oluşturduğu yalnız İstanbul'un yüzde 70.7 ile en basta olduğu bir durumda söylenecek çok söz vardır.

Bölgelere Göre Dağılım

	Giren Öğrenci Sayısı	%
Marmara	638	74.2
Karadeniz	13	1.5
Ege	64	7.4
Akdeniz	21	2.4
İç Anadolu	106	12,3
Doğu Anadolu	5	0.6
G.D.Anadolu	6	0.7

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi Marmara, Ege ve İç Anadolu dışından modern ve klasik fen programı uygulanmayan liseler dışından gelen öğrenci sayısı mikroskopta zor görünecek kadar azdır.

Tekrar İstanbul örneğini alırsak yüzde 56'sı özel okul ve yabancı dilde öğrenim yapan liselerden gelen öğrencilerin oluşturduğu Boğaziçi Üniversitesinde çok büyük uçurumlar vardır. Şöyle ki;

Mühendislik bölümünde, Makine ve Elektrik ile İdari Bilimler'de şöyle bir dağılım göze çarpar.

Elektrik Müh. T.54		Makina Müh. T.50		İdari Bilimler T. 161	
İstanbul	27		31		132
Ankara	14		10		7
İzmir	7		6		10
Mersin	1	Edirne	1	Konya	2
Bursa	3	Kıbrıs	1	Mersin	4
Balıkesir	1	Erzurum	1	Eskişehir	1
Konya	1			G.Antep	2
				Erzurum	1
				Sivas	1
				Bursa	1

Böylece şu sonucu çıkartıyoruz. Aile durumları müsait olan (tabii bu ülkemizde çok az bir sayıyı kapsar) çocukların özel ve yabancı dil eğitimi yapan okullarda okumuş olanlarına Boğaziçi Üniversitesinin kapıları her zaman açık, Anadolu'da veya herhangi bir devlet lisesini bitirmiş öğrencilere ise kapı aralık bile değil.

Bunlarla uğraşalım derken bir de karşımıza 1980-81 ÜSS için öngörülmüş iki madde kondu ki, yabancı dil puanı, Dil Bilgisi ve Edebiyat ile Bilgisayar Programcılığı bölümlerinde yüzde 1.5 diğer bölümlerde yüzde 4, ÜSS sınavına girmiş adayların en üstü olmak koşuludur. Böylece hazırlık sınıflarında yığılma önlenecekmiş! Aslında Anadolu'dan ve devlet liselerinden gelen öğrencilere bir engel fazlasından başka bir şey değil.

Fakat 1980-81 ÜSS için geçerli olan bu maddeler eğer 1979-80'de uygulansaydı 58 öğrenci Boğaziçi Üniversitesine kazandığı halde giremeyecekti. Sonradan öğrendiğimize göre bu maddeler de seneye değişiklik yaptırılacak ve Temel Bilimler dışında uygulanmaya konulacakmış.

İşte yukarıda kısaca anlatmak istediğimiz, orta öğretimden mezun öğrencileri ne denli zorlu bir geleceğin beklediğidir.

Bir yandan can güvenliği ve öğrenim özgürlüğüne saldırılar, bir yandan da eğitim sistemimizin milli ve demokratik niteliklerden, yurt gerçeklerinden uzak bulunması öğrenci gençlik için çok büyük sorunlardır. Bu sorunlar gençliğin ve Türkiye halkının birliği, mücadelesi sonucunda çözülebilir. Yeterki biz isteyelim.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Yol yapılmadığı gibi

Coşandere köylülerinin elindeki paslı dozere göz dikildi

1— Coşandere köyü halkı dertli

2— Maçka'nın Coşandere köyü halkı partizanlığın acısını çekiyor.

3— Maçka'nın Coşandere köyü halkı direniyor.

4— Maçka'nın Coşandere köyü halkı, yollarının yapılmasını istiyor.

Maçka'nın Coşandere halkı, dozer ve kompresörü vermeyerek kadınıyla, çocuğuyla dozerin başında nöbet tutuyorlar. Dozer dört aydan beri YSE yetkilileri tarafından çalıştırılmıyor. Gerekçe olarak köyün 3 haneli olduğu yalanını ortaya attılar. Bu tutmayınca bozuk olduğunu ileri sürdüler. Bu da olmayınca dozerin bakıma ihtiyacı var dediler. Fakat daha önce de bozuk olduğunu söyleyerek dozeri bizden aldılar. Torpilli birkaç kişinin yaylasında yol yaptılar. Bizim köyün yolu hâlâ yapılmadı.

Bir yıldan beri yolumuzun ancak 1,5 kilometresi yapılmıştır. Zaten 4 aydır da YSE yetkilileri tarafından çalıştırılmıyor. Dozerin kepçesi bile pas tutmuştur. YSE Kurumu, operatör ve yardımcısını aldı, dozer ve kompresör boşu boşuna yatıyor. Dozer şimdiye kadar çalışmış olsaydı, şimdi bitmiş olurdu.

Durum böyle iken Vali, YSE Müdürü ve Maçka Kaymakamı yanlarına jandarmayı da alarak Coşandere köyüne geldiler. Yetkililer halkı tehdit ederek dozeri tekrar istediler. Köylüler "İşte dozer, yolumuz biter, dozeri alırsınız. Aksi halde dozeri vermeyeceğiz" dediler.

Coşandere köylüleri Vali ve YSE Müdürüne, sizde hiç insanlık kalmamıştır. Partizanlık yapıyorsunuz" dediler. Köylüler köylerinin fakir bir orman köyü olduğunu anlattılar. "4 kilometrelik yoldan bütün ihtiyaçlarımızı sırtımızda taşıyarak gerçekleştiriyoruz. Bu eziyetin bitmesini dört gözle bekliyorduk. Şimdi de karşımıza sizler çıktınız. Bizi vatandaş olarak kabul ediyorsunuz. Askere gidiyoruz, vergi veriyoruz. Fakat yolumuzun yapılmasına gelince 'sizin köyünüzde Adalet Partisine az oy çıkıyor' diyorsunuz. Köyümüzün yolunu dahi engellemeye çalışıyorsunuz. Hem de bizden AP'ye az oy çıktı diye yakınıyorsunuz. Aslında sizin göreviniz, vatandaşa taraf gözetmeden hizmet etmektir" dediler.

Kendileriyle görüştüğümüz köy muhtarı Kazım Seremet, köy halkından Hakkı Çelik, Cafer Çelik, bir grup kadın bize dertlerini ve direnişlerini böyle anlattılar. Son olarak "Bizi öldürmeden bu köye girip dozeri almalarına izin vermeyeceğiz" dediler. Yetkilileri uyarıyoruz.

Trabzon'dan bir okuyucu

Edirne Mensucat Santral Fabrikasında yüzlerce işçi, işsiz kalma tehlikesiyle karşı karşıya...

Günümüzde hayat pahalılığının ve işsizliğin son safhaya ulaştığı bugünlerde fabrikamız işvereni yüzlerce işçiyi sokağa atmak istemektedir.

Önce birçok işçinin çalıştıkları daireler (birimler) değiştirildi. Doğal olarak daire değiştiren işçinin üretime katkısı azalmakta, üretim düşmektedir. Bu defa da işveren temsilcileri işçilere baskı yapmaktadır. Hatta işlerine son vermektedir. Daire değişikliğini kabul etmeyen işçilerin işine son verilmektedir.

Dairesi değişen işçinin verimi düşmektedir. İşçi işe yabancıdır. İşveren bunu bilerek yapmaktadır. Amaçsa şudur: Bugün çalışan işçiler saat başına 47 lira almaktadır. Eylül ayından itibaren 25 lira ikinci zamla saat ücreti 72 lira olacaktır. Atılanların yerine bu haktan yararlanamayacak ve asgari ücretle (yaklaşık 23 lira) çalışacak işçileri almayı düşünmektedirler.

İşçiler bu duruma sendikanın seyirci kaldığını söylemektedirler. İş değişikliğine uğrayan işçilerden bazıları sendikaya başvurduklarında; "İşinizi değiştirmeyin, size bir şey yapamazlar" diyerek başından savmaktadır. Sendikanın bu duruma müdahale etmediği ve işverenin uygulamasına devam ettiği görülmüştür.

Teksif Sendikasının bu tutumu işçiler arasında tepkiyle karşılanmaktadır. Bu, sendikanın geleceği açısından iyi sonuç vermeyecektir. Üstelik son irade beyanı sırasında işçiler sendikalarına sahip çıkmıştır. İşçilerin bu fedakarlıklarını sendika yönetimi unutmuştur.

Bütün işçiler huzursuzdur. "Biz işçiden yanayız, bizim işçi düşmanlarıyla ilgimiz yok, biz demokratız..." diyen sendika yönetiminin, işçilere sahip çıkmalarını bekliyoruz.

Mensucat Santral Fab. Bir İşçi

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

İlaç sorunu üzerine

"Aman doktor/ Canım kuzum doktor/ Derdime bir çare/ Çaresiz dertlere düştüm/ Doktor beyim bir çare" diye başlayan bu şarkıyı çoğumuz biliriz. Hastalık, dert, derman gibi kavramlar insanlık tarihiyle beraber başlar. İnsanoğlu tarihin akışı içinde derdin olduğu yerde dermanını da bulmaya çalışmış, olanakları, bilgisi, kültürü ölçüsünde. Rahatsızlanınca ya birtakım otları kaynatıp suyunu içmiş, ya bazı maddeleri havanda öğütüp merhem yaparak yarasına sürmüş, ya da şimdilerde olduğu gibi hekimin önerdiği ilaçlardan medet ummuştur.

Kapitalist toplumlar her şeyi olduğu gibi, insan sağlığı için gerekliliği tartışılmaz olan ilacı da bir sömürü ve kâr aracı haline getirince, gelişmiş ülkeler (!) gelişmekte olan Üçüncü Dünya ülkelerine bu konuda da ahtapot kollarını uzatmakta gecikmemiştir.

Birçok yönden dışarıya bağımlı hale getirilen ülkeler ilacını yabancı tekellere bırakınca sonuç olarak ne olmaktadır? Ne olacak sık sık piyasada ilaç darlığı, "şu ilaç var mı", "yok efendim falanca firma artık üretmiyor", "neden?", "Döviz yokluğunda hammaddesini getirtemiyormuş" veya istenilen ücreti bakanlıktan koparamayınca ilaçlarını piyasadan çekerek suni darlık yaratmaktadır. Bu arada olan hastaya olurmuş kimin umurunda, elinde reçete şu eczaneden bu eczaneye dolaşsın dursun.

Yukarıda da belirttiğimiz üzere milli ekonomisini henüz kuramamış Üçüncü Dünya ülkeleri gelişmiş ülkelerin iştahını kabartmakta, mide salgınlarını artırmakta (bilirsiniz insan güzel yemekler görünce hele hele açsa ağzı sulanır, mide salgısı çoğalır).

Ülkemizde ilaç firmasının sayısı 100 civarında olup bunun yüzde 75'i ilaç üreten firma olup kalan yüzde 25'i ise üretici olmayıp diğer firmalara yaptırdığı ilaçları satmaktadır.

Türkiye'de ilaç firması çıkaracağı ilaç için Sağlık Bakanlığından ruhsat almak zorundadır. İstatistiklerde Türkiye'de 15 bin ilaç için ruhsat alınmasına karşın piyasada varolan (eğer varsa) 4 bin civarındadır. Ruhsatı alınmış yerli ilaç sayısı 5 bin 500 iken piyasada bunun 4 bini, yabancı ilaç sayısı 7 bin 500 iken piyasada bulunan yabancı kökenli ilaç sayısı 80 kadardır. (Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi İlaç Komisyonunun hazırladığı rapora göre.)

Görüldüğü üzere ilaç sanayinde bir başıbozukluk var. Bir ilaç onlarca değişik firma tarafından değişik isimler ile piyasaya sürülmektedir. İlaç sanayisi, pazarlaması açısından diğer maddelere kıyasla bir farklılık göstermektedir. İlaç tüketiciye yani hastaya bir aracı vasıtasıyla sunulur. Bir başka deyişle tüketici bir televizyon, buzdolabı, vs. de olduğu gibi satıcıya gidip bizzat şunu istiyorum diyemez. Ancak bu hekim veya ülkemizde olduğu üzere eczacı vasıtasıyla tüketiciye sunulur. Bu nedenle ilaç firmalarının tanıtma elemanları parlak ilan kartonlarını, kitapçıklarını, örnek ilaçlarını hekime dağıtarak reklamını yapar.

Bir ilacın değişik isimlerle piyasaya sürülmesi, ruhsat verilmesi ülkemiz için gereksiz savurganlığa yol açmaktadır. Ben bir ilaç kataloğu açıp saydım, sizlere bir örnek verebilmek için. Ampisilin türü bir antibiyotiğin (mikrop öldürücü ilaç) Türkiye'de yaklaşık 15 ayrı isim altında üretildiğini gördüm. Tabii 15 ayrı ilaç firması tarafından. Bunun 10'u yerli 5'i yabancı firma idi. Bu tip örnekleri çoğaltmak mümkün.

Diğer Üçüncü Dünya ülkelerinde de durum pek farklı değil. Hindistan'da 15 bin, Brezilya'da 14 bin civarında farklı ilaç markası varmış. Dünya Sağlık Örgütü Genel Başkanı Doktor Halfdan Mahler "Üçüncü Dünya piyasasında bulunan ilaçların yalnız yüzde 2'lik bir sayısı ile ülke ilaç gereksinmesinin yüzde 80'ine 'cevap verilebilir'" diyerek bu konunun önemine değiniyor. Ve aynı örgüt bir liste hazırlayarak 220 ilaçla bir Üçüncü Dünya ülkesinin ilaç gereksinimi karşılanır diyor. Bu 220 ilaçlık listeye her ilaç grubundan 1 veya 2 örnek alınıyor tabii. Yani ampisilin antibiyotiği için bir ilaç (bizde olduğu gibi 15 tane değil) falanca ağrı kesici ilaç grubundan 1 örnek şeklinde.

Hindistan Milli İlaç Komisyonu oturup bir liste hazırlamış ve ülkeleri için gerekli ilaç sayısının 116 olduğunu saptamış. Halbuki Hindistan'da 15 bin değişik ilaç markası var. 15 bin nerede, 116 nerede...

Ayrıca öğrendiğimize göre bu ilaç tekellerine karşı Üçüncü Dünya ülkeleri bir birlik oluşturmaya başlamış, tıpkı petrolde olduğu gibi. 13 Arap ülkesi biraraya gelerek, 10 Afrika ülkesi biraraya gelerek Bölgesel İlaç Endüstri Topluluğu adı altında oluşturdukları topluluklarda çokuluslu tekellere karşı dayanışma içine girmişler. Ayrıca birçok ülke kendi ülkelerindeki bitki ve diğer kaynaklardan yararlanarak kendi kendine yeterli olmak çabasında. Mayısta İzmir'de toplanan Ulusal Eczacılık toplantısında da ülkemizin bu kaynaklarından yararlanmak gerektiğinin bir kez daha vurgulandığını hatırlatalım.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur, Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Kaçırılan gençlerden 2'si bırakıldı, birisinden henüz haber yok

Adana'da kendilerine polis süsü veren MHP'liler 3 genci kaçırıp işkence ettiler

● **CHP Adana İl Gençlik Kolu Başkanı Cumali Çınar, bir basın toplantısıdüzenleyerek yetkililerin dikkatini çekti ve konunun ayrıntılarıyla kamuoyuna açıklanmasını istedi.**

ADANA(ÖZEL)

ADANA'nın Çakmak Caddesinde gündüz gözüyle kendilerine polis süsü veren MHP'liler, 3 CHP'li genci kaçırdılar. Sabaha kadar işkence gören gençlerden 2'si bırakıldı, birisinden henüz haber yok.

CHP Adana İl Gençlik Kolu Başkanı Cumali Çınar, düzenlediği basın toplantısında Cumhuriyet Halk Partili 3 gencin 9 Haziran günü saat 18.00'de şehrin en işlek caddelerinden birisi olan Çakmak Caddesinde yeşil renk Opel marka bir otomobilin içinde bulunanların 5 kişinin polis olduklarını söyleyerek gençleri kaçırdıklarını, bu arabayı, içinde 4 kişinin bulunduğu Murat marka bir otomobilin takip ettiğini açıkladı.

Birisi Marsa Yağ Fabrikasında işçi temsilcisi Ali Özkaya, diğer ikisi de Rıfat ve Ersin isimli gençler, Çakmak Caddesinden kaçırıldıktan sonra Tepebağ Mahallesinde Kuran kursu binasının yakınında bir eve götürüldüler. Rıfat adlı bir genç ayrı bir odaya Ersin ve Ali Özkaya ayrı bir odaya alındılar. Ali Özkaya ve Rıfat adlı gençler sabah saat 05.30'a kadar işkence gördüler. Göğüsle-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

TİKP Bakırköy İlçe Başkanından sonra Yönetim Kurulu Üyesi Kemal Sezer de gözaltına alındı

İSTANBUL (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Bakırköy İlçe Başkanı Ali Dölek'in 10 Haziran günü Sıkıyönetimce gözaltına alınmasından sonra dün de İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Kemal Sezer, evine gelen 3 sivil polis tarafından götürüldü.

Dün TİKP Bakırköy İlçe Yöneticisinin evine gelen 3 sivil polis, evde Kemal Sezer'i bulamayınca, eşini partiye telefon ettirerek "çocuk hasta eve gel" diye çağırttılar. Kemal Sezer eve gidince de alıp götürdüler. Polisler ayrıca evden çok sayıda kitabı da beraberlerinde götürdüler.

Öte yandan 10 Haziranda gözaltına alınan TİKP Bakırköy İlçe Başkanının da Sıkıyönetimden Emniyet 1. Şubeye sevkedildiği öğrenildi.

Bu konuda TİKP Bakırköy İlçe Yönetim Kurulu tarafından yapılan yazılı açıklamada şöyle denildi:

"TİKP Bakırköy İlçe Başkanı Ali Dölek 10 Haziran Salı sabahı kendisinden bir konuda bilgi alınacağı söylenerek evden alınmış ve Selimiye Kışlasına götürülmüştür. Arkadaşımız o günden bu yana serbest bırakılmamıştır. Aramalarımız sonucu en son 1. Şubeye gönderildiğini öğrendik.

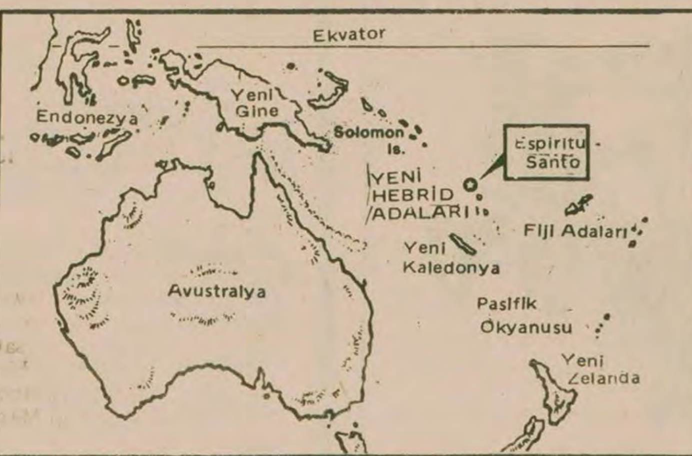
"Ali Dölek, Atışalan köyü muhtarlık arabasına yapılan bombalı bir saldırıyı protesto etmek için bir basın açıklaması

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Nagriamel hareketinin liderleri geçen hafta Espiritu Santo Adasını ele geçirerek ayrı bir hükümet kuduklarını ilan etmişlerdi.

Muhalefet lideri öldürülünce, Yeni Hebrid Adalarında ayaklanma çıktı

PORT VİLLA

YENİ Hebrid Adalarında bir muhalefet liderinin öldürülmesi üzerine ülkede çıkan karışıklıkları bastırmak üzere bir Fransız askeri birliği yola çıkarıldı. Adalardaki İngiliz Komiseri Adrew Stuart da siyasi durumun gittikçe bozulması üzerine Dışişleri Bakanlığından adaya İngiliz birliklerinin de gönderilmesini istedi.

İngiliz ve Fransız ortak hakimiyeti altında bulunan Yeni Hebrid Adalarında görevli İngiliz ve Fransız komiserleri, hükümetin de onayı ile ülkede olağanüstü durum ilan etmek için

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Kültür Bakanlığı Müsteşarı Bilgiç, Atatürk'ün laiklik ilkesinin tartışılmasını engellemeye çalıştı

UNESCO ile Kültür Bakanlığının ortaklaşa düzenlediği "Atatürk'ün 100. Doğum Yılını Kutlama Sempozyumunun Hazırlık Toplantısı" çarşamba günü sona erdi. 3 gün süren hazırlık çalışmaları sonucunda oturum başkanı Fransız Siyasal Bilimler Profesörü Jacques Robert, hazırlık komitesinin 1981 yılında UNESCO'nun Paris'teki merkezinde yapılacak olan uluslararası sempozyuma tartışılması için 4 ana konu önerileceğini açıkladı. "Atatürk ve Milli Bağımsızlık", "Atatürk'ün Önerdiği Modernleşmenin Demokratik Karakteri", "Atatürk ve Dünya Barışı", "Atatürk'ün Fikri Mirası" konuları çeşitli açılardan önümüzdeki yıl uluslararası bir sempozyumda tartışılacak.

Toplantının son gününde, yöntem meselesi tartışılırken söz alan Kültür Bakanlığı Müsteşarı Emin Bilgiç, yerli ve yabancı bir çok konuşmacının milli bağımsızlık, anti-emperyalizm ve sömürgeciliğe karşı savaş konuları üzerinde durmasına rağmen, A-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Boğaz köprüsünün adı "Fatih Köprüsü" olarak değiştiriliyor

ANKARA (AA)

MİLLET Meclisi İçişleri Komisyonu İstanbul Boğaz Köprüsünün adının "Fatih Köprüsü" olarak değiştirilmesini öngören kanun teklifini kabul etti.

Komisyonun dünkü toplantısında ayrıca özel idarelere ve belediyelere ait genel kitaplıkların Kültür Bakanlığına devredilmesine dair kanun teklifi kabul edildi.

Parti grup başkanvekillerine mektup gönderdi

Köksal Toptan, anarşi ile ilgili kanun tasarıları için özel gündem istedi

ANKARA(AA)

DEVLET Bakanı Köksal Toptan, Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin grup başkanvekillerine bir mektup göndererek, Cumhurbaşkanlığı seçiminin uzaması nedeniyle anarşi ile ilgili bazı önemli kanun tasarılarının görüşülemediğini belirtti ve yardım istedi.

Toptan, Millet Meclisi gündeminin 60 maaş ikramiye kanun teklifi ve basın affı ile tıkandığını söyleyerek özellikle anarşiye karşı olduğu söylenen kanun tasarıları için özel bir gündem tespit edilmesini ve görüşülmesini istedi.

BASINDAN SEÇMELER
Günaydın Milliyet Dünya Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet

Günaydın: «Sovyetler, Almanya'nın Türkiye'ye silah yardımına karşı çıktı»

GÜNAYDIN, Der Spiegel dergisinin Sovyet Komünist Partisi yetkililerinden Nikolai Portugalof ile yaptığı röportajı yayınladı.

Portugalof, görüşmede Batının Türkiye'ye yaptığı askeri yardıma karşı çıkıyor ve bunun Sovyet Rusya'nın güney sınırlarını tehdit edici nitelikte olduğunu öne sürüyor. Portugalof Türkiye'ye silah yardımını siyasi olarak tasvip etmediklerini, Türkiye'nin gerilimli bir bölgede olduğunu ve iç istikrarsızlığın hüküm sürdüğünü söylüyor.

Spiegel dergisinin "Güney sınırlarınız tehdit edildiğine göre buna karşı bir önlem alacak mısınız?" sorusuna, Portugalof "Afganistan gibi mi, yani. Türkiye hükümeti bize yardım çağrısı mı çıkaracak" diye karşılık veriyor. Spiegel'in "Türk hükümeti değilse bile bazı siyasi gruplar yardım çağrısında bulunabilir" şeklindeki karşılığına ise Sovyet yetkilisi cevap vermiyor.

Can Pulak: «Artık yeter»

GÜNAYDIN'da Can Pulak "Artık Yeter" başlıklı yazısında son zamları eleştiriyor. "Asgari ücretin vergiden muaf olması" gibi vaatlerini hükümete hatırlatarak, bu sözlerin neden tutulmadığını soruyor.

Can Pulak yazısını şöyle sürdürüyor:

"Milliyetçi hükümete bakın, komünizmin ekmeğine ne biçim yağ sürüyor. Günde 3-5 komünist yakalayıp zindana tıkıyor ama dar gelirliyi ezerek, inim inim inleten beceriksiz iktidarlar yüzünden her gün komünist olanların sayısı giderek artıyor."

Can Pulak yazısını, "Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullar ve dışa bağımlılık yüzünden bu zamları yapmaya mecbur kalıyorsunuz, ama dar gelirli ve namuslu vatandaşın nasıl geçinebileceğini hiç mi hiç düşünmüyorsunuz... Lütfen bunı düşünün artık" diye bağlıyor.

Rauf Tamer: «Düşmekten korkmayın»

TERCÜMAN'da Rauf Tamer ise zamları savunmaya devam ediyor, bir yandan da zam olmayacak diye demeçler verip rezil olan hükümetin bakanlarına akıl öğretiyor. Rauf Tamer şöyle diyor:

"Vatandaşı niçin yanıltıyorsunuz?

"Daha başka zamlar gelecekse "gelecek" yahut "gelebilir" deyin... Korkmayın... Görüyorsunuz ki, millet, en sürpriz zamları bile metanetle karşılıyor. Bu dayanılmaz hayat pahalılığında herkes kan kusuyor fakat "kızılcık şerbeti içtim" diyor.

Niye?

Tedbirlere güvenmiş bir kere...

Sonunda selamete çıkacağına inanmış.

İlacı içerken yüzünü buruşturuyor ama acımacı kuzu gibi içiyor.

"Şu son kaşığı da iç, yarın sabaha kalkacaksın."

Hayır.

Yapmayın bu aldatmacayı.

İçilecek bir şişe şurup daha varsa açıkça söyleyin."

MHP terörüne ve saldırılara karşı

KTÜ öğretim üyeleri ve veliler, can güvenliği için ele ele verdi

● Öğretim üyeleri ve öğrenci velilerinin katıldığı toplantıda, sınavlar boyunca güvenlik önlemlerinin artırılması kararlaştırıldı

● KTÜ öğrenci velileri, dernek kurmak üzere bir kurucu heyet oluşturdular

TRABZON(ÖZEL)

KARADENİZ Teknik Üniversitesi Rektörünün çağrısıyla 9 Haziran günü saat 16.00 da öğretim üyeleri toplandı. Toplantının açış konuşmasını yapan Rektör Erdem Aksu, "Üniversitemiz son derece planlı bir şekilde işgal edilmek isteniyor." dedi.

Erdem Aksu Üniversite Yönetim Kurulunun kesin tutumunu belirlediğini anlatarak, amacın öğrenim özgürlüğünü sağlamak olduğnu belirtti.

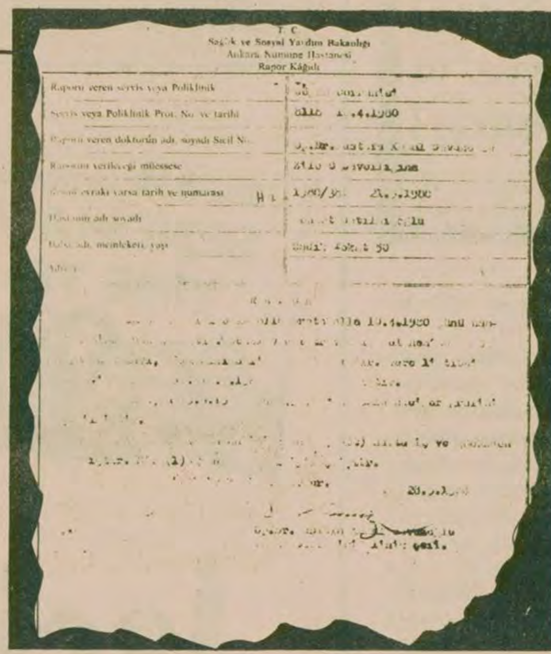
Bir ara söz alan MHP yanlısı olduğu bilinen bir öğretim görevlisi, Mimarlık Fakültesinin dışardan girilebilir halinin önlenmesi için birkaç ay önce dilekçe verdiğini ancak bunun dikkate alınmadığını ileri sürdü.

Konuşmacıya cevap veren KTÜ Rektörü Erdem Aksu bombalama olayından hemen önce de söz konusu öğretim üyesinin dilekçe verdiğini açıklayarak, "Umarım bu bombalama olayıyla bir ilişkiniz yoktur" dedi.

Daha sonra söz alan MHP eğilimli bir başka öğretim üyesi de her Türk vatandaşının üniversitede okumasını vicdanen kabul edemediğini söyledi.

Öğrenci veli temsilcilerinin de bulunduğu toplantıda Üniversite öğretim üyeleri öğrenim öz-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

T.C.
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı
Ankara Numune Hastanesi
Rapor Kâğıdı

Zile Emniyet Amirliğinde 50 yaşındaki bir yurttaşın üzerine çıkıp çiğnediler

● **Karakolda işkence gören Mehmet Satılmışoğlu, Numune Hastanesinden bir aylık rapor aldı.**

ANKARA (ÖZEL)

TOKAT'a bağlı Zile ilçesinde 50 yaşındaki bir yurttaşa işkence yapıldı. Mehmet Satılmışoğlu'nu pazar yerinde gözaltına alan polisler, karakolda yurttaşın üzerine çıkıp çiğnediler. Oğlunun Zile'deki olaylara karıştığı iddiasıyla karakola götürülen Mehmet Satılmışoğlu, iki gün gözaltında tutuldu.

Serbest bırakıldıktan sonra Ankara'ya gelen Mehmet Satılmışoğlu, Numune Hastanesinde bir hafta tedavi gördü.

Mehmet Satılmışoğlu'nun kendisine işkence yapan polislerden şikayetçi olması üzerine, Zile Cumhuriyet Savcılığı soruşturma açtı. Savcılığın isteği üzerine, hastane tarafından gönderilen raporda şöyle deniliyor:

"Mehmet Satılmışoğlu 8118 protokolla 10.4.1980 günü hastanemize yatırılmıştır. Genel vücut travması, sol hemitorakta kot kırıkları, cilt altı amfizen saptanmıştır. Gerekli tıbbi tedaviler yapılmıştır. 16.4.1980 günü çıkarılmıştır.

Adı geçene 15.5.1980 günü 4334 protokolla akciğer grafisi çekilmiştir.

Yaralandığı günden itibaren 4 (dört) hafta iş ve gücünden kalmıştır. Bir (1) ayda yaraları iyileşecektir.

Durumu bildirir kesin rapordur."

Sayıştay Genel Kurulu Tam Gün tazminatlarının maaşla birlikte vergilendirilmesine karar verdi

ANKARA (ÖZEL)

SAYIŞTAY Genel Kurulu, Tam Gün tazminatlarının maaşla birlikte vergilendirilmesine karar verdi.

Genel Kurulda, Tam Gün tazminatlarının maaştan ayrı olarak vergilendirilmesinin vergi yasasına aykırı olduğu ileri sürülerek, kararın Resmi Gazetede yayınlandığı tarihten itibaren maaşla birlikte vergilendirilmesi kabul edildi.

Tam Gün tazminatı başta doktorlar olmak üzere ebe, hemşire ve tüm sağlık personeline ödeniyordu.

Tam Gün tazminatının maaşla birlikte kesilmesi halinde, bir doktorun aldığı toplam ücrette 15 bin lira gibi bir düşüş olacağı bildirildi.

Kaddafi: "Yurt dışındaki hainler, ölmeyi haketmişlerdir"

BEYRUT (AA)

LİBYA Devlet Başkanı Muammer Kaddafi, çeşitli ülkelerdeki Devrim Komitelerine emir göndererek yurt dışındaki Libyalıların öldürülmesinin durdurulmasını istedi. Libya Haber Ajansı JANA tarafından yayınlanan açıklamada, Kaddafi, "Ancak, ABD, İsrail ve Mısır ile ilişkisi olanlar haindirler ve bu kişiler ölmeyi haketmişlerdir" dedi.

Kaddafi, İtalya'da önceki gün 2 Libyalının vurulmasından sonra yaptığı bu açıklamada ayrıca, 11 Haziran tarihine kadar Libya'ya dönmeyen yurtdışındaki Libyalıların da tasfiye edildiklerini söyledi. Kaddafi, ölüm cezalarının, Devrim Mahkemesi tarafından hüküm giymiş olanlara uygulanabileceğini sözlerine ekledi.

Öte yandan Kaddafi'nin, Mısır'da herhangi bir hükümet darbesi olması halinde Mısır ordusunu destekleyeceği bildirildi.

Vergari Teresa

Semih Poroy

Can Akınsal

Selçuk Batur, Can Akınsal, Mehmet Ali Büklü ve Turhan Selçuk ödül dağıtım töreninde görülüyor.

«Uygarlıkların Beşiği Akdeniz» konulu karikatür yarışması sonuçlandı

İSTANBUL (ÖZEL)

MARMARA ve Boğazlar Belediyeler Birliği tarafından düzenlenen Karikatürcüler Derneği ve Çevre dergisinin de katkıda bulunduğu "Uygarlıkların Beşiği Akdeniz" konulu görsel anlatım yarışması sonuçlandı.

Çeşitli Akdeniz ülkelerinden de sanatçıların katıldığı yarışmada üç eser övgüye değer görülerek ödüllendirildi.

Akdeniz ülkeleri arasında kültürel bir iletişim sağlamak ve güzel sanatları özendirmek amacıyla düzenlenen yarışmanın ödül dağıtım töreninde Marmara Belediyeler Birliği Başkanı Mehmet Ali Büklü, Karikatürcüler Derneği Başkanı Turhan Selçuk ve Çevre dergisini temsilen Selçuk Batur ve ödül kazanan yarışmacılardan Can Akınsal hazır bulundular.

İtalya'dan yarışmaya katılan Vergari Teresa ve Semih Poroy'un ödülleri olan 25'er bin liranın da adreslerine gönderildiği bildirildi.

Tekstil Sendikasının başvurusu üzerine

Savcılık Tariş Genel Müdürü hakkında soruşturma açtı

İZMİR (AA)

TEKSTİL Sendikasının başvurusu üzerine İzmir Karşıyaka Savcılığının Tariş Genel Müdürü Hakkı Gürün ile diğer Tariş yöneticileri hakkında soruşturma açıldığı bildiriliyor.

Tekstil Sendikası daha önce işten çıkartılan Tekstil üyesi işçilerin yerine başka işçilerin alındığı ve işlerine dönmek isteyenlere de başka sendikaya geçmeleri için baskı yapıldığını belirterek Karşıyaka Sulh Hukuk Mahkemesine başvurmuş ve Tariş Genel Müdürü Hakkı Gürün, Genel Müdür

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Maden-İş'in itirazı yine reddedildi

İş Mahkemesi Demir Döküm Çobançeşme'de yetkiyi Devrimci Maden-İş'e verdi

İŞÇİ SERVİSİ

ÇOBANÇEŞME'de kurulu Türk Demir Döküm A.Ş. Çelik Radyatör ve Mekanik İmalat Fabrikasında yetki İstanbul 4. İş Mahkemesi tarafından Devrimci Maden-İş Sendikasına verildi.

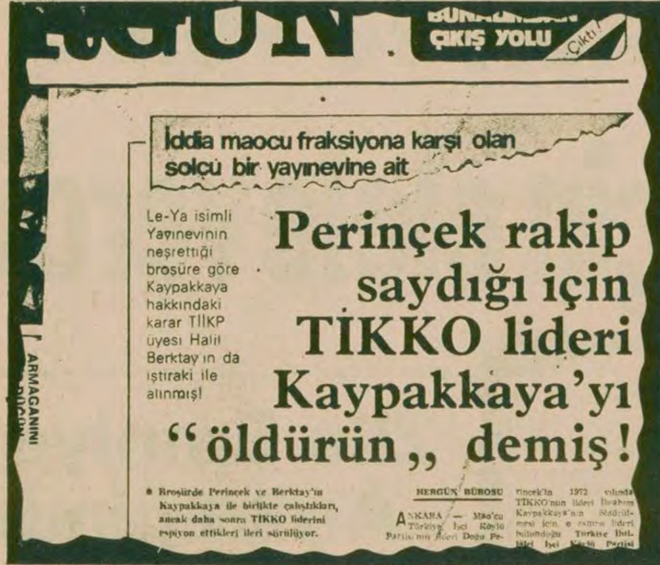
Daha önce T. Maden-İş ve Devrimci Maden-İş Sendikası arasındaki yetki uyuşmazlığı, fişler üzerinden yapılan inceleme ve işyerindeki durum tespiti sonuçlarına göre Bölge Çalışma Müdürlüğünce Devrimci Ma-

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

bu köseden...

Bütün devrimciler ibret almalıdır

Gün Zileli

ÇIKIŞ YOLU Çıktı!

İddia maocu fraksiyona karşı olan solcu bir yayınevine ait

Le-Ya isimli Yayınevinin neşrettiği broşüre göre Kaypakkaya hakkındaki karar TİİKP üyesi Halil Berktay'ın da iştiraki ile alınmış!

Perinçek rakip saydığı için TİKKO lideri Kaypakkaya'yı "öldürün" demiş!

• Broşürde Perinçek ve Berktay'ın Kaypakkaya ile birlikte çalıştıkları, ancak daha sonra TİKKO liderini espiyon ettikleri ileri sürülüyor.

HERGÜN BÜROSU

Yukarda MHP'li Hergün gazetesinin 27 Mayıs 1980 tarihli sayısının üst yan manşetini görüyorsunuz.

Binlerce yiğit devrimcinin, yurtseverin kanına giren MHP'ye bakın siz! 12 Mart'ta devrimcilere zulüm yapılırken işkence sopasını tutan, telefon manyetosunun kolunu çeviren MHP'ye bakın siz! 12 Mart döneminde zindan bekçiliği yapan, İbrahim Kaypakkaya'nın da ölümünü hazırlayan MHP'ye bakın siz! Şimdi kalkmış devrimcilerden İbrahim Kaypakkaya'nın hesabını sormaya yelteniyor, Moskova'nın Beşinci Kolu İ. Bilen'in sarıldığı iftiraya o da sarılıyor.

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek hakkında, yıllardan beri adice bir dedikodu ve yalan kampanyası sürdürülmektedir. Siyasi mücadelede yalanı ve çamur atmayı en önemli araç haline getirenler, bu yolla devrimcileri halkın gözünden düşüreceklerini, onları yıkabileceklerini ummuşlardır. Ama gerçeğin aydınlığı üzerlerine düştüğü zaman yarasa gibi kaçacak yer aramışlardır.

Doğu Perinçek hakkında yürütülen yalan kampanyasının belli başlı temalarından biri "İbrahim Kaypakkaya'yı öldürtmek istediği" iftirasıdır. Bu yalan önceleri, bunun gerçek olmadığını çok iyi bilen İbrahim Kaypakkaya'nın arkadaşları tarafından ortaya sürüldü. Böylece Doğu Perinçek'i bir "komplocu ve cani" olarak gösterip kendi tekkeleri lehine güç toplayacaklardı.

Elbette siyasi mücadelede karşılarına dikilen devrimcileri yıpratmak için malzeme arayan revizyonistler de fırsatı kaçırmadılar. İ. Kaypakkaya'nın arkadaşları tarafından ortaya atılan bu iftiraya hemen sarıldılar. Moskova'nın emrindeki İ. Bilen, her Allahın günü radyosundan bu yalanı tekrarladı durdu. Son olarak da bu iftiraya MHP sarıldı.

Şimdi bu yalana kaynaklık eden veya yayılmasına alet olan, ama bugün yüreklerinde hâlâ halk ve devrim sevgisi taşıyan devrimcilere sesleniyoruz!

Sırf tekke çıkarları için yürütülen yalana dayalı bir propagandanın en sonunda nasıl karşı-devrimin hizmetine girdiğini gördünüz mü? Devrimcilere yöneltilen yalan ve iftiranın nasıl en sonunda en büyük yalancılar olan faşistler ve Moskovacıların hizmetine girdiğini şimdi anladınız mı? Yaptığınızın, en sonunda dönüp dolaşıp, İ. Kaypakkaya'nın gerçek katillerinin elinde bir araç haline geldiğini şimdi kavrayabildiniz mi?

İbret alınız!

15-16 Haziran büyük işçi mücadelesinin onuncu yıldönümünde, işçi sınıfının kazanılmış hakları üzerinde yine kara bulutlar dolaşıyor. Sendikalaşma, toplusözleşme ve grev hakkı. Birbirinden ayrılamayan, ancak birarada bulunduğu zaman bir anlam taşıyan bu üç temel hak yine tehdit altında.

İlk sinyal hükümetin çalışma programı okunurken geldi. Hükümet, programında 274 ve 275 sayılı yasaları değiştireceğini ilan ediyordu. Herkes kuşku ve merak içinde değişikliklerin neler olduğunu düşünürken, TİSK'in meşhur öneriler paketi açıldı. Ve içinden 274-275 sayılı yasalarla ilgili son derece ayrıntılı öneriler çıktı.

Kamuoyu TİSK'in bu talepler listesini öyle gerçekdışı ve öyle küstah bulmuştu ki, "işverenler on isteyip bir koparmanın hesabı içinde" şeklinde değerlendirmeler yapıldı. Dudak büküldü. Alayla gülündü.

Çok geçmeden baktık ki, TİSK'in öneriler paketinin her bir maddesi bir yasa tasarısı olup karşımıza dikildi. Genelgeler, yasa tasarıları ve kararnameler birbirini izledi. Eşel-mobil, kıdem tazminatı tavanı, vergi tasarısı derken, grev oylaması, toplusözleşme, Koordinasyon Kurulu, Ücret ve Gelirler Konseyi, arkasından Kıdem Tazminatı Fonu ve sendikaların mali denetimi sorunu... TİSK'ler, MESS'ler ve TÜSİAD'lar, Demirel ve Özallarla kolkola, 1963'ün kazançlarının üstüne uygun adım yürüyordu.

İşverenlerin ve iktidarların grev ve toplusözleşme hakkını kısıtlama istekleri elbette ki yeni değildir. Bunun en ciddi denemesi 1970 yılında yapılmış, ama işçilerin 15-16 Haziranda gösterdikleri sert tepkiler sonucu geri alınmıştır. Ancak görüldüğü kadarıyla, yıllardır bu yasaları içine sindiremeyen işveren kesimi, şimdi bir saldırı için şartları uygun görmekte ve uygun adım ilerlemektedir.

İşçi haklarına karşı saldırıya geçen işveren çevreleri ve hükümet, bugün işçileri yandaşı olan güçlerden koparmak ve kamuoyunu işçilerin aleyhine çevirmek için yoğun bir propaganda faaliyetine girişmiştir. "İşçilerin enflasyonun baş sorumlusu olduğu", "sendikalı işçilerin toplumun diğer kesimleri üzerinde imtiyazlı bir kitle meydana getirdiği" "grev ve direnişlerin anarşinin bir parçası olduğu" noktalarında yoğunlaşan bu propaganda, sonuçta tıpkı 61 Anayasası gibi 274 ve 275 sayılı yasaların da bugün için lüks olduğu noktasında düğümlenmiştir.

Kazanılmış hakları geri almayı düşünenlerin hazırladıkları "gerekçelerden" biri de bu hakların zaten işçiler tarafından alınmayıp Parlamentonun lütfuyla verildiğidir. İşverenler ve siyasiler, daha 1947'lerden başlayan ve Bayar Menderes diktatörlüğü altında kesilmeden devam eden, özellikle de 27 Mayıs 1960'dan sonra hızla yükselen işçi hareketini dikkatle gözden gizlemeye çalışmaktadırlar.

Oysa gerçek bu mudur? İşçiler, grev, toplusözleşme ve sendika hakkının yasalaştığı 1963 yılına kadar kollarını kavuşturup Parlamentodan çıkacak lütfu mu beklemişlerdir?

Tarihi gerçekler bunun tam tersini kanıtlıyor.

■ Muhalefete geçen parti grev hakkının savunucusu kesiliyor, iktidara gelince vaatler unutuluyordu

■ 27 Mayıs hareketi işçi sınıfının mücadelesine yeni boyutlar kazandırdı

İşçiler grev hakkını söke söke aldı

İKİNCİ Dünya Savaşı sona ermiş, faşizm ezilmişti. Kaderini Hitler'in zaferine bağlayan bütün ırkçı ve faşistler gibi Saraçoğlu hükümeti de yıkılmış, dünyayı saran demokrasi rüzgarı Türkiye'de sosyal ve siyasi hayata yeni bir canlılık kazandırmıştı.

5 Haziran 1946'da Cemiyetler Kanununda yapılan bir değişiklikle "sınıf esasına dayanan örgüt kurma yasağı" kaldırılmıştı. 20 Şubat 1947 tarihli Sendikalar Kanunu, grevsiz ve toplusözleşmesiz de olsa, işçi sendikalarının ve birliklerinin kurulmasına olanak veriyordu.

Tek parti diktatörlüğüne karşı gelişen demokratik muhalefet Demokrat Parti etrafında toplanıyordu. Öyle ki, grev hakkı bu partinin yeri göğü inleten baş sloganlarından biri haline gelmişti. Ta ki 1950 seçimleri ile iktidara gelinceye kadar. 1951'de hazırlanan yeni parti programında grev hakkı bir yana, işçi haklarından tek kelime ile olsun söz edilmiyordu. Grev kanunu tasarısı Meclise bile sevkedilmeden programdan çıkartılmıştı. Artık CHP muhalefette idi ve 1950 öncesi Bayar'ın dilinden düşmeyen "işçi dostu" sözler İnönü'nün repertuarında baş köşeyi almıştı. DP'nin programından ihraç edilen vaatler CHP'nin yeni programına gelip oturmuştu. Oysa 1950 öncesi CHP'sinin işçi ve sendika konularıyla ilgisi, onu parti ve hükümet güdümüne alma hesabının ötesine geçmiyordu.

İLK GREVLER PATLIYOR

YILLAR sonra büyük Saraçhane mitinginde dile gelip söylenen "grevi suç saymak bir suçtur" sözü daha ilk günden işçi sınıfına yol gösterdi. 1947 Sendikalar Kanunu bu suçu işliyor, grevi yasaklıyordu. İşçiler bu yasağı hiç bir dönemde benimsemediler. 1948 yılı baharında ilk grevler patlak vermeye başladı. İstanbul tramvay işçilerinin grevini, çimento işçilerinin mücadelesi izledi. 4 Eylül 1949 mensucat işçilerinin "işsizliği ve hükümeti protesto" mitingi savaş sonrasının ilk siyasi mitingi olarak tarihe geçti. Grev, gösteri ve mitingler birbirini izledi.

1950 sonrası dünyada esen rüzgarlar yön değiştirmiş, ABD emperyalizminin zehirli rüzgarı savaş sonrasının demokrasi rüzgarını bastırmıştı. DP iktidarı Mc Carty gericiliğinin Türkiye acentalığını yürütüyordu. 141 ve 142'ler 1951'de yeniden ağırlaştırıldı. Devrimci örgütler ve yayın organları kapatıldı, kitlesel tutuklamalar aldı yürüdü. 1950'de öğle tatili hakkı için 811 işçinin başlattığı grev, 1952'de Ankara şoförlerinin ve fırın işçilerinin grev ve yürüyüşleri, İskenderun liman işçilerinin, İzmir karayolu işçilerinin grevleri jandarma ve polis baskısına uğradı. Yüzlerce işçi gözaltına alındı. 1954'te İzmir liman işçilerinin grevi o yılların en çetin işçi mücadelesi oldu.

1957'ye gelindiğinde had safhaya varan enflasyon, faşist baskılarla atbaşı gidiyordu. DP iktidarı işçi mücadelelerine daha da azılı şekilde saldırmaya başlamıştı. 1958 İETT direnişi, 1959 Sivas demiryolu işçilerinin ve İstanbul-Zeytinburnu çimento işçilerinin grevleri şiddetle bastırıldı. Yüzlerce işçi gözaltına alındı, birçoğu tutuklandı. Grevci işçiler derhal işten çıkartılıyor ve hapis cezalarına çarptırılıyorlardı. Grev yapmanın cezası 3 yıldı.

27 MAYIS

MİLLETİN sabrının taştığı ve genel bir demokratik hareketle Menderes diktatörlüğünü alaşağı ettiği 27 Mayıs devrimine kadar işçi sınıfı üzerindeki baskılar her g[illegible] gün artarak sürdü.

27 Mayıs işçi hareketine büyük bir hız verdi. Devrimin ve 61 Anayasasının savunulması ve sağlamlaştırılması görevi işçi sınıfının mücadelesine yeni boyutlar kazandırdı. İşçiler ülkenin ve toplumun tüm sorunlarına sahip çıkmaya ve mücadele şiarları haline getirmeye başladılar. Türkiye İşçi Partisi, önder işçileri bünyesine çekiyor ve işçiler siyasi mücadele alanına ilgi ile yaklaşıyordu.

İşçi mücadeleleri açısından nispeten sessiz bir bekleyiş içinde geçen 1961 yılı biterken 31 Aralık 1961 Saraçhane mitingi ile 1962 yılına girildi. 1962 yılı o güne kadar yaşanmamış büyüklükte işçi mücadeleleri ile sarsılacaktı.

(Devam Edecek)

İşçi sınıfı Menderes diktatörlüğü altında bile kollektif akit (toplusözleşme) ve grev hakkı için mücadelesini sürdürdü. Birçok defalar grevlere gittiler, yürüyüşler yaptılar. Bu eylemler polis ve jandarma tarafından basılıyor, işçiler ağır cezalara çarptırılıyorlardı.

İzmir Liman işçileri grevi

Mahkeme "hadisenin grev mahiyetinde olduğuna" karar verdi

16 Temmuz 1954 tarihli gazeteler olayı şu başlıklarla duyurdular: "İzmir Limanında grev hadisesi", "Greve önayak olan 24 işçi tevkif edildi."

İzmir Limanının 600'ü aşkın tahmil ve tahliye işçisi ağır iş şartlarının düzeltilmesi ve ücretlerin artırılması talebiyle sabah erken saatlerde işi durdurdular. Limandaki gemiler ve karada yüzlerce kamyon ve araba yüklerinin üzerine muşambalar örttüler. Liman civarını, Birinci Kordon ve Denizcilik Bankası çevresini kuşatan jandarma birlikleri arasında yüzlerce işçi gruplar halinde yağmur altında dolaşıyordu. Göz altına alınanların sorgusu akşama kadar sürdü. Tutuklanarak cezaevine gönderildiler. İzmir Deniz İşçileri Sendikası ve İzmir İşçi Sendikaları Birliğinin yöneticileri ve 66 işçi ertesi gün karakola çekildi. 18 Temmuz günü çok kalabalık bir topluluk tarafından izlenen mahkeme "hadisenin grev mahiyetinde olduğuna" karar verdi. Emniyet tedbirleri had safhaya varmış, İzmir Limanı tamamen felce uğramış ve işçiler hâlâ dolaşıyorlardı! "Haklarımızı müteahhit işverenden alıncaya kadar işbaşı yapmamıza imkan bulunmamaktadır" demişlerdi.

İşveren, grevin daha ilk günü gazetelere ilan vererek yeni işçi aradığını duyurmuştu ama, limana gelen 350 yeni işçinin çoğu grevci kardeşlerine uyarak öğlene kalmamış işi terk etmişlerdi.

Grev beş gün sürdü. Müteahhit, ücretleri bir miktar artırmak zorunda kalmıştı. Ama işçiler bu zammı yetersiz bulmuşlar ve "İşe başladıktan sonra yeni teşebbüslerde bulunacaklarını" açıklamışlardı.

Tam 1 yıl sonra 15 Temmuz 1955'te İzmir Limanı, tahmil ve tahliye işçilerinin yeni bir grevi ile bir defa daha "felce uğrayacaktı"

Grev hakkının yasalaşmasına daha sekiz yıl vardı.

GÜNDEM dışı

Bakın, görün ibret alın

Gazetelerde boy boy banka, banker ilanları görmeye alıştık. Geçenlerde bir gazete aynı gün, kimi tam, kimi yarım sayfadan fazla yer tutan üç banka ve iki banker ilanı vardı. Bu ilanlar için ödenen miktar ise 1 milyonun çok üzerinde...

Bilindiği gibi son zamanlarda önce bankerler, sonra bankalarla bankerler arasında bir rekabet başladı. Bu rekabet bütün hızıyla bazı gazetelerin sayfalarına ve televizyonun reklama ayrılan dakikalarına yansıdı.

Biz sadece bir gazeteye banka ve bankerlerin bir hafta içinde verdikleri reklamlar için ne ödediklerini hesaplamaya çalıştık. 10 milyon lirayı bulduk ve orada durduk. Diğer gazetelerdeki ilanlar... TV'de saniyesi 5 bin liradan 40-50 saniye gösterilen reklamlar... Bunların hepsi toplansa hiç kuşkunuz olmasın karşınıza çıkacak bir haftalık rakam on milyonlarca liradır.

"Fiyat artışları dizginleniyor"... Öyle mi?

"Enflasyonist gidiş durduruluyor"... Öyle mi?

"Ekonomi zaptırapt altına alındı"...

Peki ama vatandaş hâlâ 3500 lira aylıkla geçinmeye çalışıyor, bir yanda da gözünü kırpmadan reklama milyonları yatıranlar var...Hani bir de sosyal-adalet diye bir şey vardı...Hani Anayasa devleti çalışanlara...

"Ha... tabii, tabii... Çalışanları da düşünüyoruz. Zam yapıyorsak, onlar için yapıyoruz. Şimdi ücretleri artıralım da enflasyon da artsın mı yani. Tasarılarımız Mecliste bekliyor, onlar bekliyorsa biz de bekliyoruz... Türkiye hür bir ülkedir...Şimdi adamın elinden parasını mı alalım yani... Reklam yasağı mı koyalım..."

Öyle müi?

"Hem bu işin sorumlusu da biz miyiz? Biz enkaz devraldık... Şimdi tam ekonomiyi düzene koyarken..."

Öyle müüi?

Hadi canım sen de...

Günün ilanı

"Üniversite Seçme Sınavına girecek öğrenciler sahte sorulara kanmayınız."
İmza: Üniversiteler Arası Seçme Sınav Komisyonu Başkanlığı.

GEDİK

MHP "sine-i millete" dönüyormuş,
Dönün diyen mi olmuştu ki
Kendileri çaldılar, kendileri oynadılar.
Peki niçin vazgeçmişler;
"Sahne-i lanette" mutad rollerine devam etmek için...

—Okul sana sadece bir ön hazırlık verebildi. Hayata sen kendi atılacaksın. (Der Spiegel dergisinden alınmıştır)

Yorumsuz

"Türkiye, tarihinde ilk defa mı böyle bir sıkıntıyla karşılaşıyor? Geniş bir maziye sahip olan her devletin hayatında iniş ve çıkışlar olmuştur...

"Kurtuluş Savaşı, Namık Kemal'in ümitsiz mısralarına inançlı bir cevap teşkil etmekte;

Vatanın bağrına düşman dayasın hançerini
Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini...

"Cumhurbaşkanı seçeceğimiz bu günler, Türkiye Cumhuriyetinin kaderini etkileyecektir... Bir Mustafa Kemal çıkmış, askeri dehasıyla Kurtuluş Savaşını zaferle neticelendirmiş, Türkiye Cumhuriyetini kurmuştur.

"Cumhurbaşkanını seçmek için oyunu kullanan herkes, Faik Türün'ün şahsiyeti üzerinde düşünmeli, onu darda kaldığımız bir devrede Türk milletinin yüzüne gülümseyen bir talih gibi görmelidir. Bazen bir tek insan koca ülkenin kaderini değiştirebilir. "Makus talihini yenebilir".

(Nazlı Ilıcak, Tercüman, 7.6.1980)

● ● ●

"Pek çok vatandaşımız, daha 1979 yılı içinde Korutürk'ten sonra kimin bu mevkiye getirilmesinin en uygun seçim olacağını düşünmeye, tartışmaya ve şansları mukayese etmeye başlamışlardı. Şahsen benim için Faik Türün Paşa muhtemel adayların en mükemmeliydi.

"Aslında ne Faik Paşa'nın böyle bir methü senaya ihtiyacı var, ne de bu yaştan sonra bendeniz, herhangi bir kimseyi böylesine nacizane methetmek isteğini duyarım."

(Mukbil Özyörük, Tercüman, 7.6.1980)

Haşlama

— Müjde... müjde... Çıktı, çıktı...
— Ne çıktı... Ne çıktı. Milli Piyangodan büyük ikramiye mi çıktı.
— Ne ikramiyesi birader, Türün çıktı, Türün.
— Nereye çıktı.
— Milletin tepesine.
— Ne işi var tepemizde. Hani O tabanlarımızı okşamayı severdi.
— Ne tabanı canım... E.. bu yüksek makama talip oldu.
— EBU'ya katip mi oldu?
— Yahu hezeyan ediyorsun.
— Cereyan mı veriyorsun.
— Şimdi ne alakası var...
— Falakası mı var?
— Falakasının şimdi ne alakası var... Köşke gidecek köşke...
— Erenköy'deki köşke mi?
— Canım darda kaldığımız şu sıra Türün Türk milletinin yüzüne gülen bir talihtir...
— Kör Salih mi dedin?
— Ne Salih'i yahu Türün... Türün...
— Sürün mü dedin?
— Ne sürünü birader... Bak Atatürk bir, Türün iki.
— Yok yahu.... Sahi mi?
— Elbette. Bazen bir tek insan koca ülkenin kaderini değiştirir.
— Dünyamızı mı değiştirir.
— Yahu herkes Faik Türün'ün şahsiyetini düşünmeli.
— Başına mı üşüşmeli...

Gözden kaçmayanlar

● *ATATÜRK'ün doğumunun 100. yılı geldi. UNESCO'da 1981'i Atatürk yılı ilan etti. İyi ki de etmiş.... Bizimkilere kalsa bu da araya gidecekti. Neyse geçenlerde bizim kültürlü Bakanımız UNESCO temsilcilerine Atatürk hakkında bir nutuk atmış... Atatürk'ün ne kadar "medeniyetçi" olduğunu anlatmakla bitirememiş. Ama işin esasını da unutuvermiş. Daha sonra söz alan UNESCO temsilcisi de başlamış Atatürk'ün bağımsızlık mücadelesini ve anlayışını anlatmaya... E, ne yaparsınız Başbakanı kredi, borç peşinde.... IMF şunu dedi, bunu istedi, tartıştıkları bu.... Bu arada "medeniyeti" hatırlayıp, "bağımsızlığı" unutmalarını garipsememek lazım...*

● *ADANA Cezaevinde ETKO'cular yine sırra kadem basmışlar. Olay büyüktü. Kaçma sırasında silahlı çatışmalar da olmuştu. Peki TRT'ye göre ne olmuş: "Savcılık ve güvenlik kuvvetlerinin cezaevinde yaptıkları yoklama sonucu 11 tutuklunun koğuşlarında bulunmadıkları tespit" edilmiş.*

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

İnşallah, maşallah, fesuphanallah

Artık milletçe bir şeyi çok iyi öğrendik. Başa gelen hükümetler bize şaşırtmaca vermekten çok hoşlanıyorlar.

Neye zam yok derlerse anlıyoruz ki zammın eli kulağında.

Tekel maddelerine daha ocak ayında zam yapılmışken, üstünden altı ay geçmeden yüzde 40 zam daha.

Acaba Gümrük ve Tekel Bakanı bu işi nasıl izah etmiş? "Zam şifadır" mı demiş, yoksa "Vatandaş zamların azlığından şikayet ediyor" mu demiş?

Hiç biri değil. Bu seferki izah gayet ekonomik "Piyasa zorlaması"!

Ama bize bu işte piyasa zorlamasından başka zorlamalar var gibi geliyor.

İnşallah, maşallah, fesuphanallahın zorlaması.

Anlamadınız mı? Üç kelimenin baş harflerini birleştirince ne çıkıyor? IMF değil mi?

Vatandaşın yaratıcı zekası IMF'ye bu ismi takmış. İnşallah para gelecek, maşallah yardım gelecek derken,fesuphanallahdeyip zamlara ve devalüasyonlara ya sabır çekmek.

Hükümetin Son Havadis gazetesi de Tekel zammına çok güzel bir izah bulup içimizi rahatlatıyor:

"Sigara öldürür, içki ocak söndürür"!

Yani hükümetimiz vatandaşın sağlığını ve aile saadetini nasıl korurum diye düşünmüş, taşınmış, Yeşilaya, sarıaya danışmış, sonunda bu zararlı maddelerin fiyatlarını yeniden düzenlemeye karar vermiş.

–Çok teşekkür ederiz. Peki ya daha önceki benzin zammı?

–Efendim, sürat felakettir derler. Her yıl trafik kazalarında binlerce kişi ölüyor. Ulaşır menzil-i maksuduna aheste giden. Arabaya binmeyin yürüyün. Böylece aynı zamanda hem spor yapıp, hem benzine para vermeyip tasarruf edersiniz, hem de bir trafik kazasına kurban gidip hiç yerine ölmekten kurtulursunuz.

–Sağolun ne kadar da düşüncelisiniz. Peki ya çay zammı?

–Malum-u aliniz, çayda tein adı verilen zehirli bir madde vardır. Azı sinir yapar, çoğu daha da asabileştirir, uykusuz bırakır. Biz hükümet olarak vatandaşın ruh sağlığını düşünmeyeceğiz de kim düşünecek?

–Vallahi bu kadar düşünceli hükümet görülmemiştir. Peki ya şeker zammı?

–Biliyorsunuz fazla şeker zararlıdır, hastalık yapar.

–Aman ondan da kurtulduk. Ya et fiyatları?

–Fazla et yemek gut hastalığı yapar. Parmakların eklem yerlerinde deformasyon yaratır.

–Allah razı olsun, artık doktora para vermeyeceğiz. Peki ya ekmek zammı?

–Bu kadar ekmek yiyip şişmanlayarak sonunuzun ne olacağını hiç düşündünüz mü? Yaşlılıkta bu şişmanlığın acısını çok çekersiniz. Biz hükümet olarak vatandaşların yaşlanmadan fazla kilolarını atmasının çaresini de böyle bulduk.

–Allah sizi başımızdan eksik etmesin. Peki ya şu son devalüasyon?

–Ne devalüasyonu kardeşim? Bunlar hep komünistlerin uydurması. Onun adına ekonomi dilinde çapraz kur ayarlaması derler.

–Oh, oh desenize yine ayarlandık. Gerçekten bizleri ihya ettiniz. Sağlığımızı bu kadar düşündüğünüze göre, şu anarşi işini de bir halletseniz, yaşadık gitti.

–İnşallah, maşallah, fesuphanallah

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

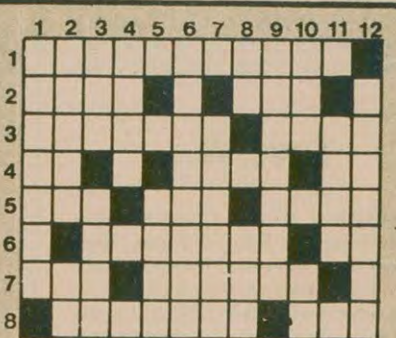

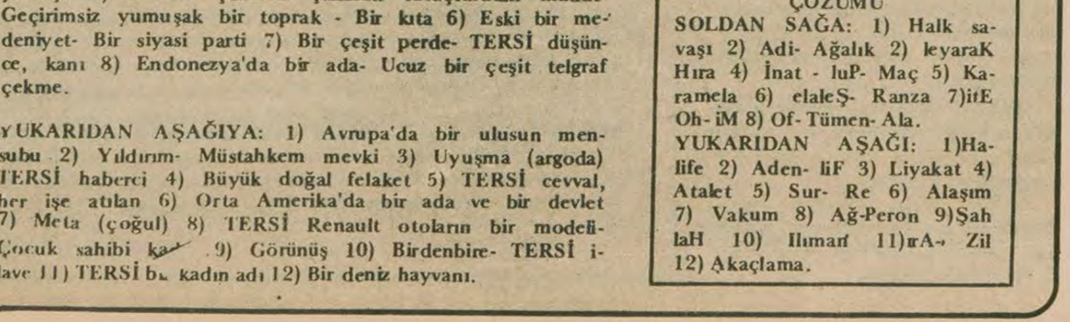

DEVAMI YARIN

SOLDAN SAĞA: 1) İzmir'in eski belediye başkanının adı ve lakabı 2) Bir erkek ismi- Şafak vakti 3) Böylece- TERSİ ihanet eden 4) Beyaz- Reddetmek- Litrenin kısa yazılışı 5) TERSİ çakmak çakarak tutuşturulan madde- Geçirimsiz yumuşak bir toprak - Bir kıta 6) Eski bir medeniyet- Bir siyasi parti 7) Bir çeşit perde- TERSİ düşünce, kanı 8) Endonezya'da bir ada- Ucuz bir çeşit telgraf çekme.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Avrupa'da bir ulusun mensubu 2) Yıldırım- Müstahkem mevki 3) Uyuşma (argoda) TERSİ haberci 4) Büyük doğal felaket 5) TERSİ cevval, her işe atılan 6) Orta Amerika'da bir ada ve bir devlet 7) Meta (çoğul) 8) TERSİ Renault otoların bir modeli- Çocuk sahibi ka... 9) Görünüş 10) Birdenbire- TERSİ ilave 11) TERSİ b... kadın adı 12) Bir deniz hayvanı.

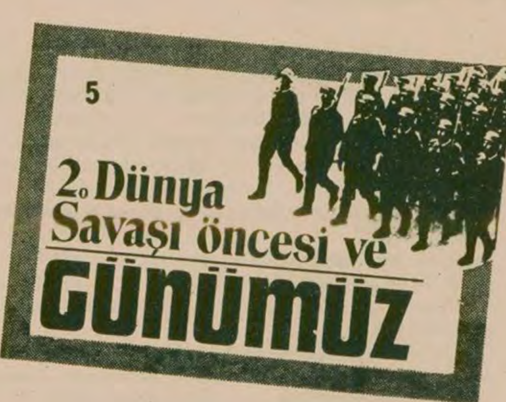
DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Halk savaşı 2) Adi- Ağalık 2) leyaraK Hıra 4) İnat - luP- Maç 5) Karamela 6) elaleŞ- Ranza 7)itE Oh- iM 8) Of- Tümen- Ala.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1)Halife 2) Aden- liF 3) Liyakat 4) Atalet 5) Sur- Re 6) Alaşım 7) Vakum 8) Ağ-Peron 9)Şah laH 10) Ilımarl 11)rA- Zil 12) Akaçlama.

DÜNYAYA BAKIŞ

- ABD yönetimi, kime karşı yumuşanacağı, kime karşı sertleşileceği konusunda hala berraklık kazanamadı
- Carter, bu doktrinle Vietnam savaşından bu yana ilk kez denizaşırı bölgelere asker göndereceğini açıkladı

Carter doktrini Üçüncü Dünyada kaygıyla karşılandı

Carter, Afganistan'ın işgali ve Tahran Elçiliğinin basılmasından sonra dış siyasette değişiklik yapmak zorunda kaldı.

- Carter doktrinin özü, bölge ülkeleriyle eşit ilişkiler kurmak yerine, ABD'nin kendinde tek yanlı eyleme geçme hakkını görmesidir

DIŞ HABERLER SERVİSİ

HERHANGİ bir dış gücün Basra Körfezi bölgesini denetim altına alma çabası, ABD'nin canalıcı çıkarlarına bir saldırı olarak nitelendirilecektir. Böyle bir şey, askeri güç kullanmak da dahil olmak üzere her yolla geri püskürtülecektir."

Şubat ayında Carter ABD dış siyasetinde meydana gelen değişikliği dünyaya böyle açıklıyordu. Kasım ayından beri ABD elçilik mensupları Tahran'da rehin tutuluyordu. Aralık ayının sonunda Ruslar Afganistan'a bir gecede tepeden indirme yapmışlardı.

Bu iki olay gerek ABD gerekse de dünya kamuoyuna, ABD'nin Vietnam yenilgisinden bu yana ne kadar gerilediğini sergilemişti. Ocak ayı sonlarına doğru Carter'ın ABD dış siyasetini sertleştireceği ve bunu da bir mesajla dünyaya açıklayacağı söylentileri yaygınlaşmıştı.

Carter doktrini, çeşitli çevrelerde 1947'lerde ortaya konan Truman doktrinine benzetıldı. Ne var ki, 1980'lerin ABD'si, Trumanların ABD'sinden çok farklı bir durumdaydı. Trumanlar, Eisenhowerlar ABD'nin dünyaya tek başına hakim olduğu bir sırada yönetimin başına geçmişlerdi. ABD hem askeri ve iktisadi açıdan Sovyetler Birliği'nden üstün durumdaydı, hem de batılı müttefiklerini hegemonyası altında tutabiliyordu. Üçüncü Dünya ülkeleri Marşal ve Truman doktrinin tersine, Carter doktrinini kabul etmeye hazır değildiler. 1950'lerden bu yana pek çok ülke bağımsızlığını kazanmış ve Üçüncü Dünya hegemonyacılığa karşı mücadelede önemli mevziler elde etmişti.

ABD DIŞ SİYASETİNİN ZİGZAGLARI

CARTER 1976 yılında yönetime geldiği zaman "yumuşama"yı savunuyor, "Yumuşama"nın Sovyet-ABD işbirliği anlamına geldiğini söylüyor, Güney Kore'den askerlerini çekmekten, silah satışlarını azaltmaktan, Hint Okyanusunu silahtan arındırılmış bir bölge haline getirmekten sözediyor ve insan haklarını savunuyordu.

Aynı yıllarda Sovyetler Birliği ise Güneydoğu Asya, Ortadoğu ve Afrika'da saldırıya geçmişti. Geleneksel silahlarda üstün duruma geçen Sovyetler, stratejik nükleer silahlarda da ABD'ye yetişti. Böylece ABD'nin Batı Avrupa'nın üstüne örttüğü nukleer şemsiyesi delindi.

Bu arada ABD dış siyaseti de zigzaglar çizip duruyordu. Carter nötron bombasının ve B-I bombardıman uçaklarının yapımından vazgeçmişti. Sovyet yayılmasını durdurmak için SALT-2 laşmasının imzalanmasına hız vermişti.

BRZEZİNSKİ– VANCE ÇATIŞMASI

ABD yönetiminde Dışişleri Bakanı Vance ile Ulusal Savunma Danışmanı Brzezinski'nin kişiliklerinde cisimlenen şiddetli bir çatışma sürüyordu. Siyasi literatüre "Şahinler ve güvercinler" olarak geçen iki kesim her konuda çatışma içindeydi. Şahinler, ABD'nin Sovyetler karşısında gerilediğini, Üçüncü Dünyada ABD'nin nüfuzunun sarsıldığını görüyor ve bu gidişi durdurmaya çalışıyorlardı. Ne var ki bu kesim tehlikeli bir özlemi, ABD'nin dünyanın tek efendisi olduğu günlere dönme özlemini de içinde taşıyordu.

Vance, Dışişleri Bakanlığından istifa ettikten sonra yaptığı bir konuşmada bunu günümüz gerçeğine uymayan tehlikeli bir özlem olarak niteledi ve bu durumun basit çözümlere ve hayallere yol açtığını söyleyerek, eleştirdi.

Buna karşılık 'Güvercinler' dünyada güç dengesinin değiştiğini öne sürerek, ABD'nin artık dünyaya hakim olamayacağını ve bu durumu olduğu gibi kabul ederek, hem Sovyetler hem de Üçüncü Dünya karşısında daha yumuşak bir siyaset izlemesi gerektiğini savunuyordu.

ABD hakim sınıfları içinde, kime karşı yumuşanacağı, kime karşı sertleşileceği konusunda bir berraklık kazanılamaması, Carter'ın giderek dış siyaseti, ülke içinde başarı ve güç kazanmanın bir aleti haline getirmesi, ABD'nin dünya çapında daha da güç kaybetmesine yol açarken savaşa hazırlanan Sovyetler Birliğine karşı mücadeleyi de zayıflatan bir olgu olarak ortaya çıktı.

Örneğin ABD yönetimi içinde Sovyet yayılmacılığına en şiddetle karşı çıkan, Sovyetlerin yumuşama ile durdurulmayacağını savunan Brzezinski, ABD'nin İran'a karşı giriştiği operasyonun da mimarıdır. Ve bu operasyon Üçüncü Dünya ülkeleri, özellikle Müslüman ülkeler arasında büyük tepkiye yol açmış ve dünya barış cephesinin oluşmasına zarar vermiştir.

Öte yandan İran'a girişilen madahaleyle istifa eden Cyrus Vance ise, hem Camp David anlaşmasının gerçekleşmesini sağlayan hem de ABD ile Üçüncü Dünya ülkeleri özellikle Afrika ülkeleri arasında köprü kuran kişidir. Ne var ki Vance'ın da Sovyet yayılmacılığı karşısında rotayı direnme yönüne çevirmemesi büyük zaaf oluşturmuş ve ABD'nin 1976 yılından bu yana Sovyet yayılmacılığını seyretmesine yol açmıştır. Ta ki Afganistan'ın işgaline kadar...

İşte Carter doktrini bu şartlar altında ortaya çıkmıştır. Yukarıda belirttiğimiz zaafların tümünü içinde taşımaktadır.

ABD yönetimi Carter doktrini ile Vietnam savaşından bu yana ilk kez deniz aşırı bölgelere asker göndereceğini açıklamıştır. Bu, Carter yönetimi için önemli bir değişiklik anlamına gelmektedir Afganistan'ın işgaliyle 24 saat içinde Sovyetler konusunda tüm görüşlerinin değiştiğini söyleyen Carter, Sovyet yönetimini karşısına almış ve Sovyet yönetiminin Afganistan'ı silah zoruyla işgal etmenin siyasi ve iktisadi sorumluluğuna katlanmak zoranda kalacağını söylemiştir.

Carter'in geç de olsa Sovyet tehdidi karşısında uyanması ve buna karşı koymaya karar vermesi olumlu bir gelişmedir. Ne var ki Carter doktrini pek çok konuyu muğlak bırakmıştır. Sovyet yayılmacılığı konusunda kesin bir çizgi çekmediği gibi doktrini ABD'nin "can alıcı çıkarlarını" savunmaya dayandırmıştır. Bu açıdan iki önemli zaafı içermektedir.

Birincisi, Monroe ve Nikson doktrini gibi, Carter doktrini de ABD'nin bazı nüfuz alanlarını kontrol etme "hakkı" olduğu varsayımından yola çıkmaktadır. "Can alıcı bölge" bugünkü şartlarda Körfez Bölgesidir. Carter doktrininin özü, bölge ülkeleriyle eşit ilişkiler kurmak yerine, petrolün tehlikeye düşmesi halinde ABD'nin kendinde tek yanlı olarak eyleme geçme hakkını görmesidir.

Carter doktrini bu açıdan Sovyet saldırısına karşı direnmeyi içerdiği kadar bölge ülkeleri için bir gözdağı anlamına da gelmektedir. Nitekim Carter konuşmasında İran'a pek çok tehdit savurduğu gibi rehineler meselesini bahane ederek İran'a operasyon yapmaktan da çekinmemiştir.

Öte yandan ABD yönetimi Üçüncü Dünya Ülkelerine "ya biz ya da Sovyet saldırganlığı" diye bir seçenek dayatmıştır. Oysa örneğin Arap Ülkeleri için Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgali kadar, İsrail'in ABD desteğinde Arap topraklarını ve Kudüs'ün işgalini sürdürmesi de aynı ölçüde kaygı verici bir sorundur. Arap ülkeleri, Sovyet yayılmasına kaygı ve tepki duydukları kadar, ABD'nin İsrail'den vazgeçmemesine de öfkelenmektedir.

ABD, İsrail'e karşı izlediği siyasette bazı değişiklikler yapmıştır. Ne var ki işgal altındaki Arap toprakları, ABD ile Arap ülkeleri arasına hâlâ bıçak gibi girmektedir. Bugüne kadar uluslararası toplantılarda defalarca kanıtlandığı gibi ABD'nin Sovyet yayılmacılığının ardına gizlenerek Arap ülkelerinin güvenini kazanmasına olanak yoktur. Bunun en son örneği İslamabad'da yapılan İslam Ülkeleri Konferansında yaşanmıştır. Afganistan'ın işgaline karşı toplanan konferans ABD'nin İran'a karşı tutumunu çok şiddetli bir dille kınamış ve Filistin meselesi çözülmeden Ortadoğu'da barış olmayacağını bir kere daha vurgulamıştır.

DÜNYA BARIŞ CEPHESİ HENÜZ BÜTÜNLÜK GÖSTERMİYOR

1975 yılından bu yana dünya çapında bir saldırıya girişen ve savaşa hazırlanan Sovyetler Birliği, Afrika Boynuzunda, Körfez Bölgesinde, Hint Okyanusunda, Güneydoğu Asya'da ele geçirdiği stratejik mevzileri bir zincirle birbirine bağlamaya uğraşırken, Sovyet saldırganlığına karşı oluşmakta olan barış cephesi henüz bir bütünlük göstermekten uzaktır.

Gerçi Afganistan'ın işgali durumu büyük ölçüde değiştirmiştir. Bir yıldır Sovyet tehdidi konusunda gerek Batı dünyasında gerek Üçüncü Dünya ülkelerinde önemli bir uyanış olmuştur. Sovyet saldırganlığı karşısında sessiz kalmanın daha büyük saldırılara yol açtığı bilinci kuvvetlenmiştir

Ne var ki henüz gerek Üçüncü Dünya Ülkeleri, gerekse Batı dünyası çıkarlarını ortak bir temelde birleştirmekten ve ortak bir strateji tespit etmekten uzaktır. Teslimiyetçilikle direnme eğilimleri arasında şiddetli bir mücadele sürmektedir.

Günümüz dünyası, Batı Almanya Başbakanı Schmidt'in iddia ettiği gibi dünyanın iki emperyalist bloka bölündüğü ve bir kıvılcımın savaşı başlattığı 1918 öncesine değil, Hitler saldırganının savaşı kışkırttığı İkinci Dünya Savaşı öncesine benzemektedir. Sovyetler Birliği belli bir strateji doğrultusunda savaş çıkartmaya ilerlerken buna karşı dünya barış cephesi henüz oluşum halindedir. Cephe çeşitli çelişmeleri henüz çözememiş durumdadır ve bunlar çözüm beklemektedir.

Bununla birlikte İkinci Dünya Savaşı deneyinin yaşanmış olması direnmecilerin önünü açan ve direnme eğilimini güçlendiren çok değerli bir unsurdur.

BİTTİ

«Devrimciler Mustafa Kemal'i savunurken samimi davranıyorlar mı?» (1)

sorunlar çözümler

Bu ara bize en çok sorulan sorulardan biri de budur. Yani bizim M. Kemal'i "gerçekten" savunup savunmadığımız sorusudur.

Bugün devrimcilerin kazandığı prestiji ve savunduğu fikirlerin halk arasında her gün biraz daha gelişip etkili olduğunu gören bir çok kişi ve bazı aydınlar devrimcilerin bu konudaki tutumunu "taktik bir şey" olarak görüyor ve bunun "samimiyet derecesinden" kuşku duyduklarını söylüyorlar. Bu kişilerle tartıştığımızda açık veya dolaylı olarak bize şunu söylüyorlar: "Sız bilimsel sosyalist olduğunuzu söylüyor ve sosyalizmi savunuyorsunuz. Peki bilimsel sosyalizmi ve enternasyonalizmi savunan bir kişinin, M Kemal gibi bir milli önderi ve Milli Kurtuluş Savaşı gibi milli bir davayı savunması mümkün mü? Bu sosyalizm ideolojisi ile bağdaşır mı? Bizce, siz M. Kemal'i taktik bir şey olarak ve halk arasında M. Kemal'e olan saygıyı istismar etmek için savunuyorsunuz. Bundan dolayı sizin M. Kemal'i gerçekten savunduğunuzdan kuşkumuz var" diyorlar.

Evet, son günlerde bize yöneltilen soruları ve duyulan kuşkuları üç aşağı beş yukarı böyle özetleyebiliriz.

Gerçi bu konu daha önce de birçok kez ele alınmış ve devrimcilerin bu konudaki fikirleri açıklanmıştır. Hatta bu konuda TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'in "Kemalist Devrim" adlı bir kitabı yayınlandı ve bu kitap halen ikinci baskısını satıyor.

Şimdi biz burada bütün bu kuşkuları da dikkate alarak devrimcilerin bu konudaki görüşünü bir kere daha açıklayalım.

İlk önce bugün en çok kuşku duyulan ve bazılarınca da kavranmayan 'bilimsel sosyalizmi' savunmak ile M. Kemal'i savunmanın "ideolojik' açıdan mümkün olup olmadığı" meselesine bir bakalım. Sonra da bu meselenin bu teorik ve ideolojik temelinin yanı sıra, Türkiye ve dünyanın içinde bulunduğu bugünkü şartlarda M. Kemal'i savunmanın ne demek olduğuna bakalım.

Birincisi: Bilimsel sosyalist olmak demek, milli değerlere ve milli davalara sahip çıkmamak veya onları savunmamak demek değildir. Tam tersine, bilimsel sosyalizmi doğru ve kararlı bir şekilde savunan kişi aynı zamanda milli değerleri de en iyi ve kararlı bir şekilde savunan kişidir.

Bu, aslında eskiden beri 'sol' içinde ve sol dışında ama hep solu kötülemek ve devrimcileri karalamak için sürekli olarak gündeme getirilen bir konudur. Fakat devrimcilerin bu konudaki tutumu da, gerek sözde solculara karşı, gerekse bu konuyu çeşitli gerçek dışı yorumlarla devrimcileri karalamak isteyen gericilere karşı daima açık ve net bir şekilde ortaya konmuştur.Ama bunu bir türlü hazmedemeyen gericiler ve bazı kalın kafalı sözde solcular tekrar, tekrar konuyu tartışma konusu yapıyorlar. Biz devrimcilerin bu konudaki fikir ve düşünceleri gayet açık ve net bir şekilde, hem de bundan yıllar önce belli olduğu için, bunu kim, nerede ve ne zaman gündeme getirirse getirsin, bunu tartışmaya ve kavramak isteyenlere de kavratmaya hazırız.

Şimdi devrimcilerin Milli Kurtuluş Savaşı, milli kahramanlar ve milli davaları savunmak konusunda eskiden beri aldıkları tutumları bir kere daha görelim.

Her şeyden önce, devrimciler, yani bilimsel sosyalistler, Amerika'da Abraham Linkoln ve George Washington'u, İtalya'da Garibaldi'yi, Fransa'da Jean Darc'ı Türkiye'de Mustafa Kemal'i birer milli kahraman olarak görüyorlar ve bu milli kahramanları hem ideolojik hem de siyasi olarak savunuyorlar. Bilimsel sosyalizmin ustaları olan Lenin, Stalin, Dimitrov ve Mao-Zedung bu kişileri milli kahraman olarak gördüklerini çeşitli yazılarında dile getirmişler ve bunları daima saygıyla anmışlardır. Çünkü bu milli önderler ve M. Kemal, içinde işçi sınıfının da bulunduğu bütün bir milletin önderi ve kahramanlarıdırlar. Dolayısıyla bu kişileri savunmak, aynı zamanda işçi sınıfını da savunmak demektir.

Çünkü bu kişilerin önderliğinde verilen bağımsızlık ve milli kurtuluş savaşları ile, bütün milletle birlikte onun ayrılmaz bir parçası olan işçi sınıfı da en ağır baskı olan emperyalizmin baskısından kurtulmuşlardır.

İşte, devrimciler, M. Kemal gibi milli önderleri her şeyden önce bunun için savunuyorlar.

İkincisi: Bazıları bizim bütün ülkelerin işçilerinin birliğini savunduğumuzu, bundan dolayı da kendi milletimizi ve milli davamızı pek önemsemediğimizi, hatta savunmadığımızı iddia ediyor. Bu da mümkün değildir. Çünkü bilimsel sosyalist ideolojide bu konu gayet açık bir şekilde ve iddia edilenin tam tersine belirtilmiştir.

Bir kere bütün ülkelerin işçileri ve halklarının birliğini savunmanın kendi milletinin birliği ve haklarını savunmamayı gerektirdiğini kim söylüyor, hangi kitapta yazıyor? Eğer böyle bir teori varsa, o bilimsel sosyalizmin parlak teorisi değil ihanet teorisidir. Devrimcilerin bu konudaki tutumu gayet açıktır. Bunu Dimitrov, 1935 yılında toplanan Komünist Enternasyonalin 7. Dünya Kongresine sunduğu raporda 'ideolojik mücadele' ile ilgili olarak ele aldığı bölümde şöyle açıklıyor:

"... İşçileri ve bütün emekçileri proleter enternasyonalizmin ruhu ile eğitmek her komunist partinin temel görevlerinden biridir. Fakat bunu kendisine emekçi kitlelerin bütün milli hislerini hor görme hakkı tanıdığını veya kendisini hor görmeye zorladığını sanan bir kimse, gerçek Bolşevizm'den çok uzaklardadır. Lenin ve Stalin'in milli mesele öğretisinden hiç bir şey anlamamış demektir."

MHP'liler yeni olaylar...

(Baştarafı 1. sayfada)

mek için yeni olaylar yaratmaya çalıştıklarını" açıkladı. "Bu tertiplerin devlet içindeki güçlerce desteklendiğini" belirten Güngör, şunları söyledi;

MARAŞ'TA FAŞİST İŞGAL

"Bugün, Kahramanmaraş'ta durum 1978 yılı katliamı öncesinden daha da karanlıktır. Katliamın yarattığı mezhep çatışması ve bölünmüşlük, MHP'nin ve Apocuların işini kolaylaştırmaktadır. Artık tertipler günlük olaylar haline gelmiştir. AP hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte MHP, Milli Eğitim'de kilit noktaları ele geçirmiş, okullar MHP militanı öğretmenlerle doldurulmuştur. Ticaret Lisesinde 200 civarında Alevi ve devrimci öğrenci tastiknamelerini alarak ayrılmışlardır. Artık Ticaret Lisesi,Lise,Sanat Enstitüsü MHP'nin kurtarılmış okulları haline getirilmiştir.

"Tarafsız görev yapan ve herkesin takdirini kazanan Emniyet Müdürü Mehmet Canseven'in Mersin'e müdür muavini olarak sürülmesinden sonra, MHP yanlısı polisler önemli noktalara getirilmiştir. Birçok olaya adı karışan Ahmet Tek, toplum polisi ekipler amirliği gibi çok önemli bir göreve getirilmiştir. Sıkıyönetim özel timinde MHP yanlısı polisler görevlendirilmiştir. Bu polisler, Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır gibi idamla yargılanan ve cezaevi firarisi militanlarla görüşmektedirler. Bunlarla mı anarşi ve terör engellenecek? Sıkıyönetim bunlarla MHP terörüne karşı nasıl mücadele edecek?"

ŞAHİN BORU'YU KİM KAÇIRDI?

"MHP, Kahramanmaraş katliamı davası, ETKO davasında mahkum edileceklerini anladığı militanlarını cezaevlerinden kaçırmaktadır. Bunların niçin kaçırıldıklarını ETKO davası sanığı Şahin Boru açıklamıştır. Şahin Boru, hiç çekinmeden Sıkıyönetim Mahkemesine 'beni bırakın, komünistlerle devam eden iç savaşa gidip katılacağım' demiştir. Nitekim mahkemenin bırakmaması üzerine kendisi cezaevinden kaçmıştır. Katliam davasında birçok sanığın suçlarının sabit olduğunu ve ceza alacaklarını bilen MHP, uzun süredir mahkeme heyetini hedef almaktadır. Heyetin davadan çekilmesi için her türlü yola başvurmaktadır. Son olarak mahkeme heyeti, MHP'li avukatların, davadan çekilme talebini reddetmiştir. Yakın zamanda karar verileceği anlaşılmıştır. MHP, her ne pahasına olursa olsun, mahkumiyet kararını engellemeye çalışmakta ve mahkeme heyetine gözdağı vermektedir. Davanın avukatlarından Halil Güllüoğlu, bunun için öldürülmüştür. Avukat Nusret Senem bu nedenle saldırıya uğramıştır."

MHP'NİN TAKTİĞİ

"MHP, artık, Kahramanmaraş'ta yeni bir katliam yaratarak ve mezhep çatışmasını bir iç savaşa dönüştürüp, devam ettirerek kararı engellemeye çalışmaktadır. Kararı engelleme çalışmaları, faşist bir darbeye bağlanan umuttan ileri gelmektedir. Cezaevinden kaçırılan Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır'ın polisleri taramalarının sebebi budur. Yunus İlhan, Çiçek Sinemasına atılan bomba tertibi ile katliamı gerçekleştirmeyi başarmıştı. Şimdi aynı türden bir tertip daha tezgahlanmıştır. Saldırıya uğrayan polisler eski İmam Hatip Lisesinin önünde nöbet tutmaktadırlar. Şayet polisler öldürülmüş olsaydı, saldırıyı komünistler ve Alevilerin yaptıkları ve Yörükselim'e kaçtıkları iddia edilecek ve komiser Ahmet Tek'in yaptığı gibi Alevilerin oturduğu Yörükselim Mahallesi hedef gösterilecekti. İmam Hatip Lisesinde, Eğitim Enstitüsü öğrencileri imtihana girmektedirler ve gece pansiyonda kalmaktadırlar. Polisler öldürülmüş olsaydı, devlet güçleri de tarafsızlaştırılmış ve yanlarına çekilmiş olacaktı. Ahmet Tek'in tertibi boşa çıkmış ve saldırıya uğrayan polis memuru Nail Usta'nın uyanıklığı ile tertipçi saldırganlar yakalanmış ve yeni bir Kahramanmaraş katliamı engellenmiştir.

APOCULAR

"Bugün Kahramanmaraş'ta mezhep çatışmasını kışkırtan ve kullanan MHP'nin yanında, ikinci bir güç daha vardır. Bu güç, karanlık cinayet örgütü Apoculardır. MHP'nin Sünni halk içinde yaptığı Alevi düşmanlığını, Apocular da Alevi halk içinde Sünni düşmanlığı olarak yapmaktadırlar. Apocuların toprak ağası Papazlar ve adamları desteklemektedir. MHP'nin yaptığı katliam, provakasyon örgütü Apocuların yeşermesi için zemin yaratmıştır. Alevi halk içindeki intikamcılık eğilimi Apocular tarafından körüklenmektedir. Apocular, Pazarcık bölgesinde Alevi-Sünni çatışması için hazırlık yapmaktadırlar. MHP ile Apocuların hazırlığı paralel ilerlemektedir. 15 günden bu yana Pazarcık yöresine Urfa taraflarından çok sayıda silahlı militan getirilmiştir. Ayrıca, Urfa'dan gelen tarım işçilerinin içine Apocu militanlar sızmıştır. Apocuların etkisi altındaki bazı aşiretler, özel olarak tarım işçisi şeklinde ovaya getirilmiştir.

"MHP'nin Kahramanmaraş'ta bir tertip sonucu başlatacağı yeni bir katliam ve Alevi-Sünni çatışması, Pazarcık'ta Apocuların kışkırtmasıyla büyük boyutlara ulaşacaktır. Bu durum Kahramanmaraş'ın diğer ilçelerine ve bölgeye yayılarak genişleyebilir.

AYNI GÜÇ YÖNETİYOR

"MHP ve Apocular, aynı karanlık güç tarafından yönlendirilmektedir. Apocular kullanılarak Pazarcık'taki Alevi köyleri parçalanmış ve birbirine düşürülmüştür. Apocuların eylemleriyle sıkıyönetimin dikkati ve uygulamaları, Alevilerin üzerine çekilerek, MHP'nin örgütlenme hazırlığı için zemin yaratılmıştır. Alevi halk içinde, sıkıyönetimin ve devletin Alevileri düşman olduğu imajı yaratılmak, böylece sıkıyönetimle devlet güçleri MHP'nin yanına itilmek istenmiştir.

"MHP ve Apocular her zaman olduğu gibi, en büyük yardımı, devlet kuvvetleri içinde yuvalanmış yandaşlarından bulmaktadırlar. Sıkıyönetim özel timinde görevli ve kilit noktalardaki MHP yanlısı polisler ve yardımları olmadığı sürece MHP'nin eyleme geçmesi imkansızdır. Polislerin silahla taranması olayında, Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı Sayın Tuğgeneral Sahabettin Balkan'ın, Kahramanmaraş'ta bulunmadığı bir sırada olayın meydana gelmesi de dikkat çekicidir. Tertipçiler, tarafsız görev yapan yetkililerin bulunmadığı bir sırada, devlet kuvvetleri içine yuvalanmış yandaşlarının yardımıyla harekete geçmekte ve bir engelle karşılaşmayacaklarını, yardım göreceklerini bilmektedirler."

SALDIRILAR SÖKMEZ

"MHP'nin ve Apocuların, halka karşı tertip ve saldırılarının karşısında duran ve mücadele eden biricik siyasi güç partimizdir. Bu nedenle her iki karşı-devrimci güç, partimize saldırmaktadır. Türkiye İşçi Köylü Partisi olduğu sürece, gerçekleştirecekleri her türlü saldırı ve tertibin sökmeyeceğini ve açığa çıkacağını biliyorlar. Bunu bildikleri için sürekli olarak partimizi tertiplerle çökertmeye çalışıyorlar. Parti yöneticilerimize silahlı saldırılar düzenliyor ve öldürüyorlar. Bugüne kadar tertipleri sökmedi. Bundan sonra da sökmeyecek ve saldırıları partimizin mücadelesini ve güçlenmesini engelleyemeyecektir. Hükümet ve sıkıyönetim yetkilileri, zaman geçirmeden, Kahramanmaraş'ta gerekli tedbirleri almalıdırlar. Sıkıyönetimdeki ve emniyet içindeki MHP yanlısı ve militanlarla işbirliği halindeki polisler görevlerinden alınmalı ve cezalandırılmalıdır. Aksi takdirde, MHP tekrar bunların yardımıyla yeni tertiplere ve saldırılara girişecektir."

KARAR GECİKTİRİLMEDEN VERİLMELİ

"Kahramanmaraş katliamı davasında karar geciktirilmeden verilmelidir.

"Yunus İlhan'ın gerçekleştirdiği polislere saldırı ve yeni bir katliam başlatma tertibiyle ilgili soruşturma saptırılmadan yürütülmeli ve kamuoyuna açıklanmalıdır.

"Kahramanmaraş katliamı ve ETKO davası sanıklarının toplu olarak veya tek tek kaçırılmaları ihtimali vardır. Buna engel olmak için etkili tedbirler alınmalıdır. Apoculara karşı etkili önlemler alınmalı ve bunların Pazarcık'ta yaratmak istedikleri saldırı ve tertipler engellenmelidir."

Faşistler İmam...

(Baştarafı 1. sayfada)

Doğru, 9 Haziran günü eski İmam Hatip Lisesi önünde görevlendirildiler. Sabahleyin saat 9.00 ve 12.00 arasında birinci nöbetlerini tuttular. Saat 11.00 civarında Çiçek Sinemasını bombalayarak Maraş katliamını başlatan cezaevi kaçağı Yunus İlhan ile Rıdvan Çalışır okula geldiler. Okul önünde nöbet tutan Nail Usta, kaçaklara "kim olduklarını" sordu. Yunus İlhan Kayserili, Rıdvan Çalışır da Yozgatlı olduğunu söyledi. Faşistler, 3 yıllık beklemeli öğrenci olarak okula geldiklerini iddia edip, içeri girdiler ve bir süre sonra çıkıp gittiler.

Eskiden İmam Hatip Lisesi olan bu okulda kendilerine Demirel iktidarı tarafından yeni bir hak tanınan Eğitim Enstitüsü öğrencileri imtihana giriyorlardı. Polis memurları Nail Usta ve Muammer Doğru, aynı günün gecesi saat 21.00-01.00 arasında aynı yerde tekrar nöbetçi olarak görevlendirildiler. Nöbet görevlerinin bitmesine yakın bir sırada, Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır, otomatik silahlarla polisleri taradılar. Otomatik silah taşıyan polis memuru Muammer Doğru yolun ortasına uzandı ve ölü taklidi yaptı. Nail Usta ise, surun arkasına atlayarak ölümden kurtuldu. 3 yerinden kurşun sıyırmasına rağmen saldırganlara bir kaç el ateş etti. Saldırganlar olay yerinden Şekerderesi semtine doğru kaçtılar.

TOPLUM POLİSİ AMİRİNİN SAPTIRMA ÇABALARI

Bu sırada Toplum Polisi Ekipler Amiri Ahmet Tek, telsizle Emniyet Müdürüne ve Sıkıyönetime saldırganların amacının, polislere değil, okula saldırmak olduğunu, Alevilerin oturduğu Yürükselim Mahallesine kaçtıklarını söyledi. Ahmet Tek'in emri üzerine polis ekipleri Yürükselim'e doğru harekete hazırlanırken, bazı polisler öldüğü sanılan arkadaşlarını görmek üzere İmam Hatip Lisesinin önüne geldiler. Burada saldırıya uğrayan polis memuru Nail Usta'nın saldırganların Şekerderesi semtine doğru kaçtıklarını söylemesi üzerine askeri birliklerin yardımıyla polis ekipleri Şekerderesi'ni kuşattı. Şüpheli olan evler basıldı.

YUNUS İLHAN YAKALANIYOR

Saldırganlar olay yerinde otomatik tabancalarının şarjörünü düşürmüşler ve polisler şarjörü bulmuşlardı. Yunus İlhan, Rıdvan Çalışır ve şu anda kimlikleri bilinmeyen 4 kişi, hücrenin saklanmasında yararlanılan bir evde, olayda kullanılan otomatik silah, bir adet tabanca, çok sayıda MHP yayını, 8 adet bant, Türkeş'in resimleri, olay yerinin krokisi ve seks kitapları ile birlikte yakalandılar. Hücre olarak kullanılan evin duvarına plastik boyayla Bozkurt amblemi ile MHP'nin Üç Hilal'inin çizilmiş ve oyulmuş olduğu görüldü. Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır ile birlikte kalan ve yakalanan şahıslardan birincisinin Kahramanmaraş Lisesinde, diğerinin Ticaret Lisesinde öğrenci oldukları, üçüncü kişinin de kız olduğu bildiriliyor. Saldırganların yakalandığı evde olay yerinin planı da ele geçti.

MHP'Lİ POLİSLER YUNUS İLHAN'LA İŞBİRLİĞİ HALİNDE

Saldırganların evinde yakalanan, MHP'nin sloganlarının ve çeşitli konuşmaların bulunduğu 8 adet bandın, MHP'li polislerce değiştirildiği ve yerine şarkı-türkü bantlarının konulduğu öne sürülüyor.

Olaydan bir gün önce, Yunus İlhan'ın polis İzzet Öztürk ile görüşürken, Rıdvan Çalışır'ın da polis memuru Erdoğan Yıldırım ile bir pavyonda içki içip eğlenirken görüldüğü bildiriliyor.

Polis İzzet Öztürk, Sıkıyönetim özel timinde görevlidir. Polis olmadan önce ÜGD yöneticiliği ve Başkanlığı yaptığı söylenmektedir. Toplum Polisi Ekipler Amiri Ahmet Tek'in arkadaşıdır.

KOMİSER AHMET TEK'İN ÜZERİNDE TOPLANAN ŞÜPHELER

Ahmet Tek ve İzzet Öztürk'ün Ankara'da birlikte görev yaptıkları sırada, bir pavyonda adam öldürülmesi olayına karıştıkları ve arkadaşları Akın Demiralp'in de bu olaya karıştığı bildiriliyor.

İzzet Öztürk'ün Sıkıyönetim özel timinde Ahmet Tek'in gayretleriyle görevlendirildiği tespit edildi.

Ekipler Amiri Komiser Ahmet Tek, AP hükümetinin kurulmasından ve Kahramanmaraş Emniyet Müdürü Mehmet Canseven'in Mersin'e sürülmesinden sonra bu göreve getirildi. MHP yanlısı olan Ahmet Tek'in, polislerin otomatik silahla taranması olayından sonra saldırganların yakalanmasını engellemeye çalıştığı, saldırının polise değil, eski İmam Hatip Okuluna yönelik olduğunu söylemesi ve Yürükselim Mahallesini hedef göstermesi dikkat çekti. Saldırganların kaldığı evde bulunan bantların değiştirilmesi de dikkat çeken başka bir nokta.

Ayrıca MHP yanlısı polis memurları Yılmaz Özdemir, Mazlum İşçi, İsmail Karayılan ve Kazım Çimilli'nin de sürekli olarak MHP'li komandolarla işbirliği halinde oldukları bildiriliyor.

KAHRAMANMARAŞ'TA MHP'LİLERİN SON SALDIRILARI

Gün Sazak'ın öldürüldüğü gece, CHP'li berber Bekir Aslandoğan'ın evi kurşunlandı. Bekir Aslandoğan, Kahramanmaraş'ta herkesin tanıdığı ve geçen dönem milletvekili aday adaylarındandı. 10 Haziran gecesi ise, CHP'li, Oklat Ticarethanesi sahibi Yunus Şener'in Tüpgaz bayiine bomba atıldı. 1978 yılında da ETKO'cular aynı yeri bombalamışlardı. 8 Haziran gecesi de Ziraat Bankası'nda memur iken, başka yere sürülen, fakat raporu olan, CHP'li Sadi Yıldız'ın evi kurşun yağmuruna tutuldu. Gün Sazak öldürüldükten sonra, komandolar, Kahramanmaraş Lisesinde boykot yapıp, yürüyüşe geçmek istediler. Sıkıyönetim kuvvetleri bunları dağıttı ve çoğunu gözaltına aldı.

BÜYÜK TERTİP

Hatırlanacağı gibi, 1978 Aralık ayında Kahramanmaraş'ta 105 yurttaşın katledilmesiyle sonuçlanan olaylar yine bir tertiple başlamıştı. Bir sinema bombalanmış ve hemen ardından MHP'liler tahriklere girişmişlerdi. Daha sonra sinemaya bombanın MHP'li Yunus İlhan tarafından atıldığı ortaya çıkmıştı. Yunus İlhan katliam yapmak suçuyla Adana Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde idam talebiyle yargılanırken cezaevinden kaçmıştı.

Cezaevi kaçağı Yunus İlhan'ın bu sefer İmam Hatip Lisesini hedef olarak seçmesi, saldırının hemen ardından MHP'li polislerin Alevilerin oturduğu ve Kahramanmaraş katliamı sırasında yoğun saldırılara maruz kalan Yürükselim Mahallesini hedef olarak göstermeleri yeni bir katliam tertibinin hazırlıkları olarak değerlendirildi. Ayrıca tertibin Kahramanmaraş katliamı davasının sonuca doğru gittiği bir sırada yapılması da dikkati çekti.

CHP...

(Baştarafı 1. sayfada)

olduğunu söyleyerek, "Bırakın kalıcı bir hükümeti, bir seçim hükümeti bile olamaz" diyorlar.

Bu arada, MSP'lilerin dünden beri söyledikleri "Hükümeti düşürmeyiz ama engel de olmayız" sözleri yorumlanıyor ve çeşitli ihtimaller sıralanıyor.

Bunlardan birincisi; MSP, CHP'nin gensorusu karşısında çekimser kalacak ve sonuç olarak, CHP bağımsızların da desteğini alarak, hükümeti düşürecek.

İkincisi, MSP grubu serbest bırakacak ve MSP milletvekilleri istedikleri gibi oylarını kullanacak. Bu taktirde de hükümet düşecek. Bu iddiayı öne sürenler, MSP'nin büyük çoğunluğunun AP hükümetine karşı olduğunu söylüyor.

Üçüncü şık ise, MSP grup olarak hükümete beyaz oyunu verecek ve hükümetin düşmesini önleyecek.

Bu görüşe karşı çıkanlar "Erbakan Demirel'e yolladığı soru ve ne zamandır yaptığı konuşmalardan sonra nasıl gidip de beyaz oy verecek" diye şaşkınlıklarını ifade ediyorlar.

Bu şaşkınlık karşısında gülenler çok ve bunlar "Orası belli olmaz. Erbakan'ın ne yapacağı ne zaman belli oldu?" diyorlar. Bu gözlemciler, "Erbakan soruların cevabını alıp, verdiği mühlet dolmadığı için hükümete beyaz oy verir ve bir basın toplantısı ile "Bir ay dolduktan sonra, bakacağız, kadayıfın durumuna" deviverir. şeklinde konuşuyorlar.

Tarsus'ta...

(Baştarafı 1. sayfada)

açması sonucu olduğunun belirlenmesi ve bu tutumun tepkiyle karşılanmasına rağmen hükümet bu konuda bugüne kadar sessiz kalarak olayın üstünü örtmek yolunu tutmuştu. Hükümet sessizliği tercih ederken, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı bir açıklama yapmış ve olayın bölge dışında meydana geldiğini ve Komutanlığın sorumluluğu altında olmadığını kamuoyuna duyurmuştu.

Yetkililer katliam olayıyla ilgili olarak susarken, ateş emrini veren sorumlular tespit edildi. Buna göre ateş emrini verenlerin Yüzbaşı Mehmet Tuz ve Asteğmen Uğur, olduğu söyleniyor.

SÖZLERE RAĞMEN ÜST GEÇİT YAPILMADI

Öte yandan olaydan hemen sonra yolun üzerine yapılmış ve vasıtaların kalabalık yerlerde yavaşlamasını sağlayan kasisler kaldırılmıştı. Hükümetin emriyle barikatlar kaldırılırken, Tarsus Kaymakamlığı halka yaptığı bir duyuru ile yirmi gün içinde üst geçitin yaptırılacağını açıklamıştı. Halka bu sözün verilmesinin üzerinden 48 gün geçmesine rağmen değil üst geçit yapmak, bu konuda bir girişimin dahi olmadığı tespit edildi. Mahalle halkı kasislerin kaldırılmasının yeni kazalara yol açabileceğini, hükümetin açıkça yeni olayların doğmasına çalıştığını söylemişti. Üst geçitin 48 gün sonra hâlâ yapılmamış olması karşısında halk, "Bu sorumsuzluktur, vurdumduymazlıktır, yetkililer verdikleri sözleri yerine getirmeli" diyor.

ÖLDÜRÜLENLER ZORLA GÖMDÜRÜLMÜŞ

Olaylar sırasında bir depoya açılan ateş sonucu öldürülen depo bekçisi Osman Taş ve oğlu Abdurrahman Taş'ın yakınları "otopsi yapılmadığını" söylediler.

Osman Taş'ın yakınları "Ateş edenler polislerdi. Babamızın ve kardeşimizin ölüsünü polis bize vermedi. Otopsi yapmadılar. Babam göğsünden iki, kardeşim ise başından aldığı bir kurşun yarası ile öldürülmüştü. Polis daha sonra bize silahını dayayarak ölülerimizi gömdürdü" dediler.

Mahalle halkı ve olayda yakınlarını kaybedenler sorumluların ortaya çıkarılmasını ve hesap sorulmasını istiyorlar.

Öğrenciler...

(Baştarafı 1. sayfada)

lerinin sınavdan sonra da devam edeceğini, öğrencilerin güven içinde sınava girmeleri için her türlü önlemin alındığını belitti. Bu arada Vilayetin de, Vali Nevzat Ayaz'ın başkanlığında ki bir heyette alınan güvenlik önlemlerini sürekli denetleyeceği açıklandı.

DGBF "EĞİTİM SİSTEMİ EN ALT KADEMELERİNE KADAR DÜZENLEMELİDİR"

DGBF (Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonu) Genel Başkanı Ali Tablacı, ne sınav süresini uzatıp sayısını artırmanın, ne puanlama sistemini değiştirmenin sorunu çözmediğini belirterek eğitim sisteminin en alt kademelerine kadar yeniden düzenlenmesini istedi.

Tablacı, "lise diplomalı" işsizlerin ikinci bir sınava kadar kaderlerine terkedildiğini, birçoğunun kahve köşelerinde zaman öldürdüğünü, bu gençlerin bir kısmının da terör kaynaklarının eline terkedildiğini belirterek, bu yaraya en kısa zamanda müdahale edilmesini istedi.

Tablacı "İçinde yaşadığımız düzenin şimdiye kadarki iktidarların sorumlusu olduğu bu eğitim sistemi en alt kademelerine kadar yeniden düzenlenmelidir. Öğrencileri toplum yaşamında yer alacak insanlar olarak yetiştirilecek bir eğitim sistemi getirilmelidir.

"Bu sistemin yarattığı meslek edinmek için üniversite bitirme zorunluluğu kaldırılmalıdır."

180 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Dün Ankara'nın bazı semtlerinde Üniversitelerarası Seçme Sınavını protesto etmek amacıyla bildiri dağıtan ve afiş asan toplam 180 kişi gözaltına alındı.

Muhalefet...

(Baştarafı 3. sayfada)

yetki alacaklar.

Eski bir polis olan muhalefet lideri Aleksis Yolu, öldürülmeden önce 300 kişilik bir kalabalıkla Tanna hapishanesine giderek buradaki tutukluları serbest bıraktırmıştı.

Kültür Bakanlığı...

(Baştarafı 3. sayfada)

tatürk'ü incelerken esas meselenin milliyetcilik olduğunu ileri sürdü. Atatürk'ün "Büyük bir Türkçü" olduğunu da iddia eden Bilgiç, laiklik meselesinin uluslararası bir sempozyumda tartışılmasına karşı çıktı. Öte yandan yarı Arapça yarı Farsça yaptığı konuşmada, Bilgiç, "Aksiyon adamı"deyiminin "Eylem adamı" olarak tercüme edilmesini "Tenzih" ettiğini söyledi. Bilgiç "eylem adamı" teriminin pespaye ve "adi" bir deyim olduğunu ileri sürdü.

Bilgiç'in toplantı çalışmalarına katılmayıp son gün gelip gündem dışı olarak, kişisel görüşlerini hazırlık komitesine empoze ettirmeye çalışması tepki ile karşılandı. Özellikle Profesör Enver Ziya Karal ve Profesör Afet İnan, Atatürk'ü değerlendirirken, esas olarak onun "milli bağımsızlıkçı" ve "devrimci.. karakterini vurguladılar. Çalışmaların ilginç bir yönü de Mustafa Kemal Atatürk'ü daha çok yabancı bilim adamlarının savunması oldu.

1930-1935 yılları arasında İstanbul'da Arjantin Konsolosluğu yapmış olan VİLLALTA da "Üç gün süren toplantıda ne yazık ki birçok Türk'ün Atatürk'ü anlamadığını ya da kendine göre yorumladığını gördüm" dedi.

KTÜ öğretim...

(Baştarafı 3. sayfada)

gürlüğünün engellenmesi konusunda tartıştılar. Öğretim üyelerinin çoğunluğu, öğrenim özgürlüğünün sağlanması için güvenlik önlemlerinin artırılmasını jandarmanın daha tarafsız ve cesaretli davranmasını isteyerek varılan ortak görüşü kamuoyuna bir bildiri ile açıkladılar. Bildiride şöyle deniliyor:

"1. KTÜ'nün bütün öğretim elemanları, öğretim özgürlüğünü önleyici ve tek yanlı bir eğitim gerçekleştirmeye yönelik her türlü yasa dışı engellemeleri ve kitlesel öldürmeleri planlayan saldırıları nefretle telin eder.

2. KTÜ öğretim elemanları özlenen ve yapıcı bir öğretime önce kendi içerisinde, sonra kamuoyu ve özellikle öğrenci velileri ile elele vererek ulaşabileceğine inanmaktadır.

3. KTÜ öğretim elemanları önümüzdeki sınav döneminin başarılı ve tüm öğrencilerin katılabileceği bir sınav dönemi olmasını, üniversitenin bir onur sorunu olduğunda birleşmişlerdir.

4. KTÜ öğretim elemanları her türlü olaya da aynı tarafsız mantık ve anlayışla yaklaşılacağı inancındadırlar."

VELİLER DE TOPLANTI YAPTI

KTÜ'de okuyan öğrenci velileri de 10 Haziran günü biraraya geldiler. Şevket Çulha'nın başkanlığında düzenlenen toplantıda öğrenci velileri söz alarak görüşlerini açıkladılar. Toplantıda veliler öğrencilerin sınav süresince üniversite araçlarıyla ve jandarmanın koruması altında şehir içinde belirlenen yerden alınmasını kararlaştırdılar. Ayrıca öğrenci velileri derneği kurulmasının kararlaştırıldığı toplantıda çalışmaları yürütmek üzere bir de kurucu heyet oluşturuldu.

Basından da temsilcinin alındığı heyet şu kişilerden oluşuyor: Şevket Çulha, Osman Uygun, Hüseyin Serdar, Harun Önsel, Muhittin Köseoğlu, Hatice Üzgün, Osman Sungur, Halit Aydın, Kemalettin Aybay, Ahmet Beyazgül, Ömer Güner, Harun Akgül, Medine Doğan, Vasiye Yücesoy, Neriman Alkan, Seyit Aydemir.

Toplantı bitiminden sonra Rektör Erdem Aksu'yu ziyaret eden kurucu heyet, sınav süresince güvenlik önlemlerinin artırılmasını talep etti.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Bugünkü hükümet CHP'nin merhameti sayesinde ayakta durmuyor" diyen Demirel, "Kazara hükümet ellerine geçerse iki ay sonra Türkiye 1979 Kasımıdır" şeklinde konuştu.

Bakanlar Kurulu toplantısı hakkında geniş açıklama yapmayan Demirel sadece mercimek taban fiyatının geçen yıl 9 lira iken bu yıl 28 lira olarak kabul edildiğini, memur yan ödemelerinin puanlarının yüzde 60 artırıldığını söyledi.

Demirel Bakanlar Kurulu toplantısında "Anarşi, bölücülük, terör ve yıkıcılıkla yapılacak mücadelenin gözden geçirildiğini, Bakanlar Kurulunun Japon Başbakanı Ohira'nın ölümü dolayısıyla Japon milletine taziyetlerini sunmayı kararlaştırdığını, ekonomik durumu gözden geçirdiğini, 10 vatandaşın Iraklılar tarafından öldürülmesinin görüşüldüğünü bildirdi.

ALMANYA'NIN SESİ RADYOSUNA DEMECİ

Almanya'nın Sesi Radyosu önceki akşam Demirel ile yaptığı söyleşiyi yayınladı. Demirel Radyoya verdiği demeçte, petrole zam yapılıp yapılmayacağı konusundaki soruyu "Aslında pahalı alıp ucuz satmak mümkün değildir" şeklinde cevap verdi. Sevimsiz birçok karar aldıklarını söyleyen Demirel, bunları hep milletin menfaati için yaptıklarını ileri sürdü.

Yeni Çin...

(Baştarafı 1. sayfada)

kişilerin Sovyetler Birliği ile ilişkilerde kendilerini "sertlik" yanlısı olarak tanımladıklarını, bununla birlikte görüşlerinin ABD'nin zararına, ancak Sovyetler Birliği'nin işine yarayacağı vurgulandı.

BBC Radyosunun Pekin muhabiri, yorumda Reagan'ın adı geçmemekle birlikte açıkça Reagan'ın kastedildiğini çünkü Reagan'ın son zamanlarda Tayvan'la ilişkilerin canlandırılması çağrısı yaptığını bildirdi.

Yeni Çin Haber Ajansında yayınlanan yorumda daha sonra, Batının Sovyet yayılmacılığına gerçekçi bir cevap vermemesi halinde, Üçüncü Dünya Savaşının kaçınılmaz olacağı belirtildi.

Ankara'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

liye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünde memur olduğu bildirilen Mustafa Kuşçuoğlu'nun durumunun ağır olduğu öğrenildi.

Maliye Bakanlığının Kızılay'daki yeni vergi dairesinde görevli bekçi Tahsin Öztürk de dün bir polisin kaza kurşunu ile hayatını kaybetti.

Dün sabaha karşı AP Genel Merkezinde görevli polislere çay dağıtmak için giden bekçi, polis memuru Yaşar Akgül'ün elindeki silahın yere düşerek ateş alması üzerine, göğsünden yaralanarak öldü.

GİRESUN'DA

Giresun'da bir yolcu minibüsünün taranması sonucu iki kişi öldü. Yetkililerden alınan bilgiye göre önceki gece, saat 03.00 sıralarında Giresun'un Candırcalış köyüne yolcu getirmekte olan minibüsün Kirazlık köyü mevkiinde kimlikleri henüz belirlenemeyen kişilerce silahla taranması sonucu Yakup Başaran ve Sabri Başaran olay yerinde öldüler.

EREĞLİ'DE ÖĞRETMENLER SALDIRIYA UĞRADI

Ereğli ilçesi Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinden Bilal Tekgöz, Mehmet Yumuk ve Mahmut Özdoğan dün sabah okul binası önünde bir grubun saldırısına uğrayarak yaralandılar. Öğretmenler Ereğli Devlet Hastanesinde tedavi altına alındılar.

Aynı ilçede Suat Tayfun da uğradığı silahlı saldırı sonucu ağır yaralanarak tedavi altına alındı. Saldırganların Emin Altınsoy ve Bedri Akdağ olduğu belirlenerek aranmalarına başlandı.

AYDIN'DA OLAYLAR

AP Nazilli İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Şerif Sayın'ın otomobiline atılan patlayıcı madde arabada ve çevre evlerde büyük hasara yolaçtı.

MERSİN'DE

Mersin'de Demirtaş Mahallesinde bir kahvehanede oturan Aytekin Çetinkaya adlı ilkokul öğretmeni kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı yaylım ateşi sonucu öldürüldü. Çetinkaya'nın sol görüşlü olduğu bildirildi.

HAVZA'DA BİR ÖĞRENCİ ÖLDÜRÜLDÜ

Samsun'un Havza ilçesinde de lise 1. sınıf öğrencisi Bayram Demiralp bilinmeyen kişi veya kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü. Bayram Demiralp'in KTÜ öğrencisi olan amcası Mustafa Demiralp'in de bir süre önce Trabzon'daki bir saldırıda öldürüldüğü bildirildi.

MARDİN'DE BİR JANDARMA ERİ ÖLDÜRÜLDÜ

Mardin'in Derik ilçesinde de bir grupla güvenlik kuvvetleri arasında çıkan silahlı çatışmada İhsan Tüfekçi adlı bir jandarma eri öldü. Eri öldüren İbrahim Kılıç, Faysal Kılıç, İsmail Kılıç ve Sadık Aldur'un yakalandığı bildirildi.

İZMİT VE GEBZE'DE BİRER CESET

Dün de İzmit ve Gebze'de birer ceset bulundu. İzmit'in Uzuntarla köyünde özel bir kuruluşa ait Cam Sanayii tesislerinde işyeri tuvaletinde bulunan cesedin sol görüşlü Hüseyin Özmen'e ait olduğu saptandı. Gebze'nin Haşimoğlu kesimindeki bir kuyuda bulunan erkek cesedinin ise kimliğinin saptanmasını sağlayacak bir belge bulunmadı.

Öte yandan Mecidiyeköy'de önceki gün ölü olarak bulunan iki kişiden Haluk Kaşıkçı'nın kardeşi Yılmaz Kaşıkçı'nın mahalle duvarına slogan yazdığı için yakalandığı bildirildi.

Bu arada nisan ayı içerisinde kimlikleri daha henüz belirlenmemiş kişilerce evinin önünde yaylım ateşine tutularak ağır şekilde yaralanan Buca Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinden Emin Gülhan dün toprağa verildi.

PENDİK'TE İKİ ARABA KUNDAKLANDI

Pendik'te dün biri Orhan Tanseli diğeri Suel Özkuzey'e ait iki özel otomobil bir grup tarafından üzerine benzin dökülerek kundaklandı.

BEYAZIT'TA 1 HAMAL ÖLDÜRÜLDÜ

Beyazıt'ta bir iş hanına baskın yapan iki kişi, işhanı sahibi Ersin Başmısırlı'yı başından ağır yaraladılar, saldırganlar kaçarken kendilerine engel olmak isteyen Hasan Erdoğdu adlı bir hamalı da öldürdüler. Ölen hamalın 5 çocuk babası olduğu öğrenildi.

İş Mahkemesi...

(Baştarafı 3. sayfada)

den-İş Sendikasına verilmişti. İşyerindeki oylamada kaybetmiş olmasına rağmen T. Maden-İş dava açarak bu karara itiraz etmişti.

9 aydan beri İstanbul 4. İş Mahkemesinde süren dava dün sonuçlandı. Maden-İş avukatlarının davayı uzatmak amacıyla duruşmaya gelmemesine ve "mazeret" belirtmesine rağmen hakim mazeret gerekçesini kabul etmedi ve yapılan incelemeleri yeterli bularak Maden-İş'in itirazını reddetti. Yetkinin Devrimci Maden-İş'e verilmesine karar verdi.

Devrimci Maden-İş Sendikasının önümüzdeki günlerde işyerinde toplusözleşme görüşmelerine başlaması bekleniyor. Demir Dökümün Silahtar'da kurulu fabrikasında yetki uyuşmazlığına ise 26 Haziranda İstanbul 2. İş Mahkemesinde bakılacak.

TİKP....

(Baştarafı 3. sayfada)

yapmıştı. Arkadaşımızın gözaltına alınış nedeninin bu konu olduğu öğrenildi.

"Anarşiye karşı partimizin tutumu açıktır. Bombalı bir saldırıyı protesto etmek de suç mu sayılıyor? Bu tutum tamamen yanlıştır. Sıkıyönetim ve Emniyet anarşiyi bu şekilde önleyemezler. Bu tutumlar anarşistlere cesaret verir. Bu olayı şiddetle protesto ediyoruz.

"Ayrıca Ali Dölek'e işkence yapıldığı konusunda şüphemiz vardır. 1. Şube yetkililerinden hiç bir bilgi alamıyoruz.

"Eğer ortada bir suç varsa, ki böyle bir şey olacağını sanmıyoruz, Ali Dölek bir an önce mahkeme önüne çıkartılmalı, aksi halde serbest bırakılmalıdır."

Ankara PTT'de grev aşamasına gelindi

ANKARA (AA)

YENİ Haber-İş Sendikası sözleşme görüşmelerinde işverenin uzlaşmaz tutumu sonucu Ankara PTT'de grev aşamasına gelindiğini açıkladı.

Sendika Yürütme Kurulu adına yapılan açıklamada, "Ülkemizde aylarca uçakların uçmamasını göze alanlar haberleşmenin durmasını da göze alabilecekler mi?" diye soruluyor.

Adana'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

ri jiletlendi, sırtlarında morarmalar meydana geldiği görüldü. Sabaha karşı Kuruköprü semtinde serbest bırakıldılar. Rıfat adlı gençten henüz bir haber yok.

CHP Gençlik Kolu Başkanı Cumali Çınar, işkence gören gençlerin Adana Sıkıyönetime gittiklerini, davacı olduklarını, durumdan Emniyet Müdürünü de haberdar ettiklerini açıkladı.

Çınar, basın toplantısında emniyet üst kademe yetkililerinin, Valinin, Sıkıyönetim Komutanının dikkatini çekerek, bu konunun en ince ayrıntılarına kadar kamuoyuna açıklanmasını istediklerini belirtti ve "Bazı mahallelerde asılsız ihbarlar sonucu bazı polisler Cumhuriyet Halk Partililere karşı suni olaylara girişiyorlar. Kendilerine polis süsü verenler, yoldan geçenleri alıp götürüp işkence ediyor. Bunu yapanlar gerçek polisler de olabiiir. Bu durumun devam etmesi halinde halk güvenlik kuvvetlerine güven duymayacaktır. Bu da faşistlerin cüretini bir kat daha artıracaktır. Emniyet teşkilatı bu tür davranıştan vazgeçmediği takdirde, CHP Gençlik Kolu halkın yanında meşru müdaafa durumunda olacaktır." dedi.

Savcılık...

(Baştarafı 3. sayfada)

Yardımcısı Bülent Çağdaş, İplik Fabrikası Müdürü Mehmet Kartaloğlu ve Personel Müdürü Tuncer Kılav hakkında dava açılmasını istemişti. Sulh Hukuk Mahkemesi davanın İş Mahkemesi kapsamına girdiğini belirtmiş, aynı şekilde Sıkıyönetim yetkilileri de Tekstil'in başvurusu üzerine konunun adli merciler tarafından takip edilmesi gerektiği cevabını vermişlerdi.

Tekstil Sendikası İzmir Bölge Temsilciliği işçilerin haklarının yasal yollardan sonuna kadar aranacağını açıkladı.

Tariş Genel Müdürü Hakkı Gürün işten atılanların yerine son dönemde birçok MHP'li komandoyu işe almıştı.

İnceleme

ŞEYH BEDRETTİN 1

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Varlık, varoluş, insan üzerine düşünceleri

Bedrettin, insan - Tanrı ilişkisinde insandan yola çıkar

● Şeyh Bedrettin'in yapıtları arasında en önemlisi, kendisine kimlik, kişilik kazandıranı, değer sağlayanı kuşkusuz Varidat'tır. Bu yapıtta geçen kavramlar, çağın bilgi anlayışına uygun olarak seçilmiş düşünce ürünleridir. Şeyh Bedrettin'in yeniliği, bu eski kavramları yorumlama biciminde, onlara yüklediği özel anlamdadır.

Şeyh Bedreddin, elimizde bulunan yazılı kaynaklara göre İslam Ortaçağında yaşamış(1359 - 1420),şeriatın egemen olduğu bir toplumda öğrenim görmüş, öyle yetişmiş bir kimsedir. Onun yaşamını anlatan kaynaklar Sünni inançların etkisi altında kalmış, ol. ylara gerçekçi bir gözle değil de duygusal bir yaklaşımla bakmıştır. Bu tür kaynaklarda olayların nedenlerini, gelişim çizgilerini arama, çözümleyici bir tutumu benimseme yoktur. Bu yüzden Şeyh Bedreddin konusunda yapılacak bir araştırmanın, onun düşüncelerini sergileyecek bir çalışmanın kaynaklara değil de Şeyh'in elinden çıktığı bilinen yapıtlarına dayanması gerekir.

Şeyh Bedreddin'in yapıtları arasında en önemlisi, kendisine kimlik, kişilik kazandıranı, değer sağlayanı kuşkusuz "Varidat"tır. Bu yapıtta geçen kavramlar, çağın bilgi anlayışına uygun olarak, seçilmiş düşünce ürünleridir. Şeyh Bedreddin'in yeniliği bu eski kavramları yorumlama biçiminde, onlara yüklediği özel anlamdadır. "Varidat"ı okuyan bir kimse sık sık "Tanrı" kavramıyla karşılaşır, ortada önemli bir yenilik yok sanır. Oysa konuya ilgiyle eğilen bir okuyucu Şeyh Bedreddin'in bu "Tanrı" kavramından İslam dininin anladığından bambaşka bir anlam çıkardığını görür kolayca. Nitekim onun "dinsizlikle suçlanarak" asılması da bu yüzdendir. Şeyh Bedreddin'in düşünce evreninde Tanrı bir varlık koşuludur, bir inanç kavramı değildir.

Tanrı, bütün varlık türlerinde görünür, belirir. Tasavvufun da benimsediği bu inanç Şeyh Bedreddin'de başka bir boyaya bürünür, Tanrı gözle görülen, elle tutulan "madde"nin dışında bırakılmaz. Tanrı madde, madde Tanrı olur. Bu nedenle "Tanrı" kavramını İslam dininin, geleneklerin nitelediği anlamla alan bir okuyucu Şeyh Bedreddin'i anlamaz, başkalarının söylediklerini söyleyip geçen biri sanır.

"Şeyh Bedreddin ve Varidat" adlı kitabımızdan Aydınlık okuyucuları için özetlediğimiz bu bölümde Şeyh Bedreddin'in düşünce yapısını dile getiren kesimleri seçtik. Okuyucu yazının daha girişinde, Tanrı kavramıyla karşılaşacak, bütün varlık türlerinin Tanrıda, Tanrının bütün varlık türlerinde soyut, somut niteliklerle ortaya çıktığını görecektir. Biraz daha ilerleyince Şeyh Bedreddin ile çevresinde toplananların toplumcu, üretim kaynaklarının toplum yararına kullanılmasını öneren bir görüşe bağlı kimseler olduklarını anlayacaktır. Onun kimi gerici, çağdışı yazarlarca "komünist", "Stalin'in Şeyhi" diye suçlanmasının nedeni de budur.

Burada üzerinde duracağımız "Varidat", yazarının çağını aşan, şeriata aykırı gelen, biraz da yeni sayılan düşüncelerini içerir. Bu yapıtta *yaratılış, insan, Tanrı, evren, kalkım günü, yargı günü, cennet, cehennem, ölüm, tin (ruh), ölümsüzlük, düş* gibi konular işlenmiş, karşılıkları aranmış, onlarla ilgili düşünceler, yorumlar ortaya konmuştur. Bu sorunlara bulunan karşılıklar, genellikle, tasavvuf açısındandır. Yazar, bu sorunlar üzerinde dururken geleneğe uymamış İslam dininin uygun görmediği bir bakış açısını benimsemiştir. İşte onun, çağına göre, sayılan yanı da bu bakış açısıdır, kişiliğini oluşturan da budur.

Bütün düşüncelerini insan konusunda yoğunlaştıran, insanla Tanrı arasındaki bağlantıyı bulmak için insandan yola çıkan, varlık evreninin özüne de, doruğuna da insanlaşan Tanrıyı yerleştiren *Şeyh Bedreddin'* gerçeğe içekapanış'la ulaşacağına inanır. "Yalnız Tanrı vardır", düşünen anlayan, bilen bir kimse için *"Varlık tektir, o da Tanrıdır, bütün varlık türleri birer tanrısal görünüştür, insan Tanrının bir örneğidir".*

İnsan, yetenekleri bakımından da Tanrısaldır, bütün öteki varlıklardan üstündür, olgundur. *Şeyh Bedreddin* in ileri sürdüğüne göre, *"İnsandaki anlayış ve eylemler başka varlıklarda, soyut ve daha üstün varlıklarda bulunmaz. İnsan aşamasındaki varlıkta görülen ululuklar, yücelikler öteki varlıklarda yoktur. Çünkü insan, Tanrının en yüce görünüşünün ortaya çıktığı bir varlık aşamasındadır."*

İnsan-Tanrı birliği, tıpkılığı yalnız bir *görünüş varlığı* değildir. Görünüş sözcüğünden burada gerçeğin ortaya çıkışı, gerçeklerin gerçeği olan Tanrının insanda, başka bir biçimde, *yansıması* anlaşılmalıdır. Görünüş bir

● İnsanı "insan" yapan öz, hayvanı "hayvan" yapan özden daha öz değildir. İnsanın değeri yeteneğindedır. Öyleyse insanı öteki varlıklardan ayıran ögelerin başında taşıdığı yetenek gelir, insan bir "yetenek varlığıdır"

varoluş niteliği taşımaktadır. Tanrının yaratıcı gücü, tasavvufta, yoktan varetme biçiminde nitelenmez, Tanrı özünden dışa vuruş olarak anlaşılır. Burada insanın bir *görünüş varlığı* olarak yorumlanması da Tanrıdan çıkış, fışkırma karşılığıdır. İnsan Tanrının görünüşü olduğuna göre Tanrı varlığıyla bağlantılıdır. Tanrı varolduğu sürece vardır, daha doğrusu sonsuzdur, ölümsüzdür.

İnsanı "insan" yapan bir "öz" vardır, bu öz varlık aşamalarından biridir, kendi kendisiyle nitelenir, başka varlıkların özleriyle karşılaştırılamaz. Nitekim *".. hayvanda 'hayvan' olan öz neyse, insanda 'insan' olan öz odur, ayrılık yalnız yetenek bakımındandır."* Bu durumda "varoluş" konusunda özler arasında bir aşamalaşma yoktur demek isteniyor. Bir varlığı vareden özün varettiği varlığa oranı bütün öteki varlık türlerinde de geçerlidir. İnsanı "insan" yapan öz, hayvanı "hayvan" kılan özden *daha öz* değildir, insanın değeri yeteneğindedir. Öyleyse insanı öteki varlıklardan ayıran öğelerin başında taşıdığı "yetenek" gelir, insan bir "yetenek varlığı"dır.

Varlık niteliği kazanmak, varolmak, belli bir anlam taşımak ancak *oluş* ile bağlantılıdır. Oluş varolmak demektir. *Şeyh Bedreddin* bu *oluş* kavramından ne yaratılmayı, ne de yoktan varolmayı anlar. Ona göre *oluş* bir ortaya çıkış, bir görünüştür. *Oluş* Tanrısal varlığın görünüş alanına çıkışı, kendini göstermesidir. Tanrıdan başka bir varlık olmadığına göre *oluş* da onun özü dışında bağımsız bir olay değildir. *"Oluş olanağı bulunan nesnenin varlığı, gerçek ve: varlık yönünden, Tanrıdır, görünüş bakımından ise sonradan olmadır, yaratılmıştır."* Bu durumda *oluş* le *yaratılış* eşanlamlıdır. Böylece *oluş-varoluş-görünüş* üçlüsünün bir kaynaktan geldiği, bir bütünlük içinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Yarın: Düş, ölüm-diriliş, cennet-cehennem üzerine görüşleri

Eleştirmenin not defterinden (2)

Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan Tiyatrosu

TİYATRO

Tahir Özçelik

Gülmeye gittikçe yabancılaşmakta olan bir toplumda yaşıyoruz.

Sanki yüzümüzün hep asık, içimizin hep karanlık olmasına çalışan gizli güçler var çevremizde. "Gülme"yi şeriata ve milliyetçiliğe aykırı sayanlar gibi, ona, yozlaşmış burjuva ahlakının bir lüksü gözüyle bakanlara da rastlıyoruz.

Ama, insan türünü hayvan türünden ayıran belli başlı özelliklerden birinin "gülmek" olduğu düşünülürse, bu evrensel ve en doğal hakka ambargo uygulamaya kalkışmanın saçmalığı gün gibi ortada.

Sözü Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan çiftine getireceğiz. Bu sanatçı çiftin işi, insanlara neşe dağıtmak...

"Bu da iş mi?" demeyelim. Üstelik, şu yaşadığımız iç karartıcı, yürek yakıcı ortamda ve koşullarda, insanlara neşe dağıtmanın sorumsuzluk . olup olmayacağını da tartışmayalım.

Hele, toplumcu, devrimci falan sanat yapmadığı için hiç kınamayalım. Halkımızın gülmeye pek çok gereksinimi olduğu şu günlerde, bunu başaranlara saygı, sevgi duymak gerektiği inancındayız.

Gönül Ülkü- Gazanfer Özcan Tiyatrosu, bir yanıyla bizim kişisel tiyatro anlayışımıza uymaz. Tiyatro sahnesinin nutuklar, sloganlar atılan bir miting alanına benzetilmesine karşıyız ama, toplumu uyarıcı ve yönlendirici bir işlevi yerine getirmesi gerektiğini savunuruz. Oysa, Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan'ın sahnesinde yer alan tüm oyunlar, her sınıftan insana "neşeli iki saat" geçirtmekten başka ereği, kaygısı bulunmayan, bulvar türü dediğimiz hafif güldürülerdir.

Ne ki bu topluluk, bir yanıyla da bizim tiyatro anlayışımıza ters düşmez. Çünkü her şeyden önce belli bir tavır içindedir; doğru yanlış bu tavrını yıllardır gelenekselleştirmiş, kamuoyuna kabul ettirebilmiştir. Seyircisini etkilemek için soytarılığa, çıvıklığa, tiyatroculuğun temel ilkelerine aykırı yollara başvurmadan, profesörle kapıcıyı, manavla armatörü, Karadenizli yap-satçıyla Çukurovalı pamuk üreticisini aynı pota içinde eşitleyebilen birkaç topluluktan biridir.

"Hadi, Gazanfer'e gidelim!" Bu üç kelime bile kasvetli yüzleri aydınlatmaya, uyuşukları ayağa kaldırmaya yeter. "Gazenfer'e gitmek!" yaşlı-genç herkes için gülebilme özgürlüğüdür, gülebilme mutluluğudur. Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan çiftinin sahneye getirdiği oyunlar pek öyle ahım şahım şeyler olmasa da, aynı oyunları bir başka topluluktan izlediğimiz zaman, tatsız tuzsuz bir yemek yemiş gibi oluruz.

Evet, Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan çiftinin yönettiği tiyatronun emekçilere bir dünya görüşü, bir sınıf bilinci verme diye bir kaygısı yoktur ama, kentsoylulara hizmet ettiğini , tuzu kuru zümrelerden destek gördüğünü de söyleyemeyiz.

Çünkü her şeyden önce, belli bir zümrenin tiyatrosu olmak, onların işine gelmez. Yaşamak için, halka dayanmanın, halkı yanına almanın önemini çok iyi bilmektedirler.

1967'lerin Beyazıt Azak Tiyatrosundaki Adile Naşit'li, Ziya Keskiner'li, Zihni Küçümen'li, Tevfik Gelenbe'li, Güler Alış'lı güngörmüş, deneyden geçmiş kadrosunu, aradan geçen yıllar törpüledi, her birini bir başka yel, ayrı yönlere sürükledi. Ama Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan çiftini, kendi sanat anlayışlarından ödün vermeksizin ve iyi tiyatroculuğun kurallarını çiğnemeksizin, seyirci karşısındaki 30 yıllık kariyerlerini "efendice" sürdürmeyi başarmış ender sanatçılar olarak görüyoruz.

Günlük yaşamında gülümsemeye bile hasret çileli halkımızı, onlar biraz neşelendirsinler hiç olmazsa...

Kopenghag'da işçilere seslenen

Yaşar Kemal: «Edebiyatçılarımız, daima baskı ve zulme karşı gelmişlerdir»

KEMAL KOÇ (KOPENHAG)

Dünyaca tanınmış yazarlarımızdan Yaşar Kemal, Danimarka Yazarlar Derneğinin davetlisi olarak Danimarka'nın başkenti Kopenhag'a gelerek bir toplantı düzenledi. Çoğunluğu Türkiyeli olan 200'e yakın dinleyiciye hitaben bir konuşma yapan Yaşar Kemal kısaca şunları söyledi:

İnsanlara göçmen olmalarından dolayı ayrım yapılmasına ve ikinci sınıf insan muamelesi gösterilmesine karşıyım. Yabancı işçilerde yaşadıkları ülke halkı ile aynı haklara sahip olmalıdır.

"Şimdi esas olarak Türkiye tarihinde yazar, aydın ve ozanların rollerini anlatacağım. Anadolu Türk tarihi, padişah ve sultanların zulmüne karşı halkın yanında saf tutan ve halkı zulme karşı ayaklandıran ozan ve yazarların tarihi olagelmiştir.

"Halk, tarihimizde ilk defa 13. yüzyılda Baba İshak'ın önderliğinde ayaklanmıştır. Baba İshak, özgürlük ve eşitlik için mücadele etmiştir. Buna benzer isyanlar ta 19. yüzyıla kadar sürmüştür. 'Celali isyanları' da bunlar arasındadır. Yunus Emreler ve Pir Sultanlar da halkımızın yetiştirdiği büyük kahramanlardır.

"Pir Sultan Abdal, zalim padişah tarafından katledilmiştir. Duyduğum ve okuduğum kadarıyla tarihimizde 38 halk önderi otoriteler tarafından öldürülmüştür.

"Tarihimizde, Türk edebiyatçıları ve yazarları daima halkı padişahların baskı ve zulmüne karşı örgütleyerek ayaklandırmışlardır.

"Cumhuriyet tarihimizde halkın bağrından çıkan büyük şairimiz Nazım Hikmet de en az Pir Sultanlar, Köroğlu, Dadaloğlu ve Yunus Emreler kadar değerli bir halk sanatçısıdır."

Dinleyiciler, daha sonra Yaşar Kemal'e çeşitli sorular sordular. Bir dinleyicinin sorusu üzerine, Yaşar Kemal, Türkiye'de her gün onlarca vatandaşımızın öldürülmesinden çok üzüntü duyduğunu ve insanların birbirlerini öldürerek değil, tartışmayla ikna etmeleri gerektiğini belirtti. Ayrıca Yaşar Kemal yakın bir zamanda Batı Avrupa'da çalışan emekçilerimiz üzerine kitaplar yazacağını söyledi.

Yaşar Kemal

Sinan Çetin ilk uzun filminin çekimine hazırlanıyor

İki yıl önce gerçekleştirdiği "Halı Türküsü" adlı yarım saatlik filmiyle kendinden söz ettiren genç yönetmen Sinan Çetin, ilk uzun metrajlı filminde maden işçilerinin sorunlarına eğilecek.

"Sabah" adlı filminin çekimine 23 Haziranda başlayacak olan Çetin, Kütahya ve dolaylarındaki ocaklarda çalışacak. Filminin senaryosunu da kendisi hazırlayan Çetin, gazetemiz muhabirlerinden Abdullah Kurtay'ın bir süre önce yayınlanan "Korsan Maden Ocakları" adlı röportajından da yararlanmış bulunuyor.

"Sabah"ta Aytaç Arman, Talat Bulut ve Nizamettin Ariç'in rolleri var. Filmin kadın oyuncusu ise henüz belirlenmiş değil. Sinan Çetin'in, filmin aynı zamanda yapımcısı olduğu ve bir dairesini satarak onun parasıyla filme başladığı öğrenildi.

---

günün sanat olayları

GÖSTERİ

● *İSTANBUL Tünel Kültür-Sanat Evinde, 18.30'da İran devriminin gelişmelerini anlatan ŞEHADET adlı iki saatlik renkli belgesel yapıt sunuluyor.*

● *İSTANBUL Sinematek'te, 18.30'da François Truffaut'nun 1964 yapımı filmi YUMUŞAK TEN (La Peau Douce), Türkçe alt yazılı olarak sunuluyor.*

TOPLANTI

● *ANKARA Türk Tarih Kurumu Salonunda 17.30'da Prof. Afif Erzen'in "Enez Kazıları" konulu konferansı izlenebilir.*

SAYILI GÜNLER

MUZAFFER BUYRUKÇU

29.4.1980 (4)

«Günlerdir o şiiri yaşıyorum» dedi D. Sezgin

Kalorifer yanmadığından serindi içerisi. "Evi gezeceksin galiba." dedi. Kalktım. T biçimindeki bir koridordan sağdaki şirin mutfağı görerek büyük, yalnız salona geçtim. Konukların dekoruyla, bezemesiyle, televizyon, müzik, teyp aygıtlarıyla, tablo ve seramiklerle ilgilenip rahat davranacakları ya da -eşyalara zarar veririz- düşüncesiyle her an tedirginleşecekleri salonun mobilyaları daha yeni. daha ciddiydi. İçlerindeki viskiler Dinçer Sezgin'in hastalığı sırasında yoklamaya gelen dostlarınca içilmiş boş eşantiyon şişeleri, eşinin çerçeveli bir resmi dikkatimi çekti. Eşi sarışın, beyaz yüzlüydü. "Balkanlı mı?" dedim.

"Evet, hemşerin olur." dedi Dinçer Sezgin.

"Öyleyse iyidir." dedim, "Ne kira veriyorsun?"

"Ev benim abi."

"Bak, buna sevindim. Bu zamanda ev sahibi olmak meseledir."

"Satacam ama. Otomobili de satacam. İki buçuk, üç milyonu Banker Kastelli'nin tahvillerine yatıracam, alacağım faizin yirmi bin lirasıyla Çankaya'da bir daire tutacam, geri kalanıyla da sıkıntısız yaşıyacağım." dedi Dinçer Sezgin, bu sorunu çözümlediğini belirten bir sesle.

"İnsan çok mecbur kalmadıkça malını satmamalı. Fiyatlar boyuna yükseliyor, paranın değeri düşüyor, düşecek. Bugün sattığını yarın beş kat fazla ücret ödesen de alamazsın. Bu ortamda satan kaybeder." dedim.

"Kesin bir kural değil bu." dedi Dinçer Sezgin, bir sigara yaktı, "Bir malı satan bir amaçla bu işi yapmışsa, atıldığı ticaret alanında başarı sağlarsa pekala kazanır, gelirini çoğaltır. Ben tekrar daire almayacağım ki Yaşantımı değiştirmek istiyorum."

"Yaşantının ancak kabuğunu değiştirebilirsin, iç yaşantı kolay değişmez." dedim.

"Dış koşullar elverişliyse iç de değişir. Tebdili mekanda ferahlık vardır."

"Tersi de olabilir. Ferahlık ararken tedirginliğe toslayabilirsin."

"Yanılmalar, pişmanlıklar her zaman gündemdedir." dedi.

"Türkiye kritik bir durumda. Eğer alelacele çare bulunmazsa şimdi soluduğumuz sisli hava rezil bir karanlığa dönüşecektir."

"Aman abi, herkese ne olacaksa bize de o olacak, boş ver. Sonra bu yer eskidi. Buradaki tadlar da güzellikler de eskidi, yavanlaştı. Durumumu değiştirirsem başka tadlara, başka güzelliklere ulaşacağımı sanıyorum. Elime hazır fırsat geçmişken niye bu isteğimi gerçekleştirmeyeyim?"

"İstekler sonsuzdur. Hangi birini gerçekleştireceksin, biri tükenir, biri başlar ve sürer gider. İsteklerini tüketmeye çabalarken kendini tüketir insan." dedim.

"Hayatın yasaları böyle, tükete tükete tükenmek."

"Eh, bir atılımda bulun bakalım."

"Hep ileriye, olumluya, güzele gitmek değil mi parolamız. İşte ben de o yolda yürüyeceğim." dedi Dinçer Sezgin kararlı bir sesle.

"Yalnız, tökezlersen üzülürüm."

"Yürümekte tökezlemek de vardır abi. Tökezlemeler, sevinçler, acılar, yıkılmalar, düşmeler eylemin bütününde yer alır."

"Haklısın." dedim, "Şu anda tasarıları olan Dinçer'le konuşuyorum. Tasarılarını gerçekleştirecek Dincer Dinçer'i tanımıyorum."

"O Dinçer'i de tanıyacaksın ve gördüklerinden, söylediklerinden memnun olacaksın."

"Belki...."

"Karnın aç mı? Yemeğe oturalım mı?"

"Açım."

Mutfaktaki küçük masayı birtakım mezelerle donattı, ben de sirkeli bir salata yaptım. Pişirdiği etli yemek lezzetliydi. Birer yudum rakı aldık. "Edip Cansever'i beğenir misin?" dedi.

"Beğenirim, büyük şairdir."

"Sana onun (Gül kokuyorsun) şiirini okuyacağım. Günlerdir o şiiri yaşıyorum" dedi, daktilo edilmiş iki sayfayı serdi önüne.

Gül kokuyorsun bir de
Amansız acımasız kokuyorsun
Gittikçe daha keskin kokuyorsun daha yoğun
Dayanılmaz bir şey oluyorsun biliyorum
Hırçın hırçın pembe pembe
Öfkeli öfkeli gül
Gül kokuyorsun nefes nefese

Ve acı ve yiğit ve nasıl gerekiyorsa öyle
Sen koktukça düşümde görüyorum onu
Yani her yerde

Gül kokuyorsun amansız kokuyorsun
Bu koku dünyayı tutacak nerdeyse
Gül gül diye bağıracak bütün
Herkes hep bir ağızdan gül
Ve her şeyin üstüne bir gül işlenecek
Saçların alınların göğüslerin üstüne
Yüreklerin üstüne
Bembeyaz kemiklerin
Mezarsız ölülerin üstüne
Kurumuş gözyaşlarının
Titreyen kirpiklerinin üstüne
Kenetlenmiş çenelerin
Ağarmış dudakların
Unutulmuş çığlıkların üstüne
Her şeyin üstüne bir gül işlenecek
Bir rüzgar bir fırtına gibi esecek gül
Yıllarca esecek belki
Ve ansızın dünyamızı göreceğiz bir sabah
Göreceğiz ki biz dünyamızı gerçekten
Görmemişiz daha
Geceyi gündüzü yıldızları
Görmemişiz hiç
Tanışmaya komamışlar bizi
Güzelim dünyamızla

Birden coşkunun bile sessiz kaldığı, hayat damarlarındaki kanın gürül gürül aktığı bir havaya girdim. Duygularım, düşüncelerim, çağrışımlarım onbin kola bölünerek yaşanan olayların, durumların gövdelerine uzandı ve yaşanan cümbüşü ayrı ayrı yerlerden ayrı ayrı kaynaklardan koparıp getirdi, fokurdayan varlığıma yığdı. İmgeleri, mısraları öyle bir ustalıkla serpiştirmiş, olgulardan öylesine zenginlikler fışkırtmıştı ki Edip Cansever'e bir kez daha hayran oldum. Dinçer Sezgin'in dudaklarından içe işleyici bir ses tonuyla dökülen sözcüklerle, gözlerimin önünde bütün görkemiyle kapıları açılan evrenin engelleri kaldırılmış yollarında güvenle her şeyi severek, umutlarımı, hayallerimi yeni umutlar ve hayallerle güçlendirerek yürüyordum. Güneşler, yıldızlar parlıyor, ışıklar en karanlık köşelere sızıyor, oraları aydınlatıyordu. Peki ama bu cana can katan şiiri nasıl unutmuştum? Çocukluğumdan bu yana yaşadığım kötülüklerle iyilikleri, çirkinliklerle güzellikleri yanyana barındıran ama güzellikleri yakalayınca ötekileri -tasfiyeye- tabi tutan belleğim demek kimi zaman dikkatini güdükleştiriyor, uykuya dalıyordu.

(SONU YARIN)

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.05 **Siyah İnci**

Arkadaşını kaybetti

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 4. bölümünde hayatını Satin'lerin yanında geçirmeye başlayan Siyah İnci'nin bakımı bir süre sonra Mac Bride'a bırakılır. Daha sonra İnci'yi Jerry adında bir adam alır. Sürekli el değiştiren Siyah İnci çok huzursuzdur. Bu arada İnci'nin sevgili dostu Ginger bir kaza sonucu ölür.

18.50 **Doğa ve İnsan**

Doğanın dengesi ne zaman bozuldu?

Hindistan yarımadasının çeşitli yerlerinde çekilen belgeselin bu bölümünde doğa bilimci David Bellamy, insanın avcılıktan tarıma geçişini ve zaman içinde doğanın dengesini bozmaya başlamasını ele alıyor.

21.20 **TV'de Türk Sineması**

Yaz Bekarı

Yönetmen: Osman F. Seden
Oyuncular: Tarık Akan, Gülşen Bubikoğlu, Necdet Tosun, Deniz Erkanat.

Bir ticarethane sahibi olan Orhan (Tarık Akan), Şermin (Deniz Erkanat) ile evlidir. Karısının kumara düşkünlüğü yüzünden evde tat tuz kalmamıştır. Evdeki şiddetli kavgalardan birine şahit olan kayınvalide ile kayınpeder kızlarını alıp götürür. Yalnız yaşamaya başlayan Orhan da bir tesadüf sonucu Leyla (Gülşen Bubikoğlu) ile karşılaşır. Evli olduğunu gizleyen Orhan ile Leyla arasında ilişki kısa sürede aşka dönüşür. Orhan eşi ile sevgilisi arasında, düştüğü zor durumdan kurtulmanın çarelerini aramaya koyulur.

Aydınlık

Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ Kuruluş yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

itiraf.3

«DAVADAN DÖNEN» ADNAN ÖZÇİFTÇİ ANLATIYOR

5

«Solcu bir kişinin öldürülmesinde gözcülük yapmam istendi»

«Okuldan mezun olan ülkücülerin listesi, Gölcük'teki şefe bildiriliyordu»

Adnan Özçiftçi, dünkü açıklamalarında Çorum ÜGD Başkanının şahsi bir meseleden dolayı eylem sırasında bir komandoyu ihbar ederek polislere yakalattığını anlatmıştı.

Özçiftçi, itiraflarının bugünkü bölümünde ise arkadaşı Muzaffer ile birlikte Antep'e gidişini ve daha sonraki faaliyetlerini anlatıyor.

«Silah almak için Muzaffer'in dayısına gittik. Önce vermek istemedi. Kan davası vs. dedik, sonunda 6.35'lik bir tabanca alarak döndük»

A.Ö —Muzaffer ile birlikte 26 Şubat 1980 Salı sabahı okuldan ayrıldık. Akşam 19.30'da otobüsle Antep'e hareket ettik. Ertesi günü saat 15.00-15.30 sularında Antep'e vardık. İlk işimiz Muzaffer'in dayısına gitmek oldu. Evde bulamadık. Sonra halası olduğunu sandığım başka bir akrabasının yanına gittik.

Muzaffer'in dayısından silah alıyorlar

—Muzaffer Antepli miydi?

A.Ö —Antepliydi. Halasının oğlunda bulunan eski bir silahı gösterdi. I.Dünya Savaşında kullanılan bu silah toplu olup 6 mermi alıyordu. Mermileri bulunmadığı için bizim işimize yaramazdı. Bu sefer Muzaffer'in başka bir halasına gittik. Ondan da silah istedik. Bu halasının oğlu Ali Çetiner, Ülkücü Gençlik Derneğinde 2. Başkanlık yapıyordu. Vurdular onu. Onlar da kendilerinde bir silahın bulunduğunu, veremeyeceklerini söyleyince tekrar dayısına gitmekten başka çaremiz kalmadı. Dayısında silah olduğunu biliyorduk. Dayısında iki silah vardı. Biri 7.65, diğeri İtalyan yapısı Beretta idi. Biz Beretta'yı istedik. Ancak dayısı önce hiç vermek istemedi. Sonra "Kan davası var, bize mutlaka lazım" deyince "Size 6.35'liği vereyim" dedi. Silahı soygun için kullanacağımızı hiç söylemedik. Önce 6.35'liği almak istemedik. Ama onu da almazsak, eli boş dönmemiz gerekiyordu. Arkadaşlar ise bizim silah getireceğimizi duymuşlardı. Silahsız gidersek, bize güvenleri kalmazdı. Bu bakımdan 6.35'liği aldık ve döndük. Tabii bu 7 günlük süre sonucu okuldan atılmamız gerekiyordu.

«Okuldan ayrılmak zorunda kaldım»

Zaten ben daha önce de bildiri ve kitap yakalattığım için göze batıyordum. Bu firarım bahane oldu. Beni okuldan atmaya kalktılar. Assubayımız, "Çocuklar okuldan atılacaksınız. Okuldan atılırsanız tüm hayatınız söner. Atılmadan önce kendi isteğinizle çıkarsanız ilerde bir işe girmek daha kolay olur" dedi. Bunları duyunca yavaş yavaş uyanıyordum. Kendi kendime "Acaba neden gittim. Kime hizmet için gittim. Ben şimdi okuldan atılacağım. Hadi atılmadım, ayrılınca tazminatı nasıl ödeyeceğim? Geleceğim ne olacak gibi soruları sormaya başladım. Nitekim düşündüklerim yavaş yavaş çıkmaya başladı. Bu düşüncelerle Hüseyin Bakırcı'ya gittim. Hüseyin "Merak etmeyin, disiplin kuruluna çıkarsınlar biz gerekeni yaparız" dedi. Daha sonra Ahmet Abiye gittik. Durumu anlatınca, "Canınız sağolsun çocuklar" dedi. Tanıdığımız bütün şahısları dolaştık. Herkes, "Canınız sağolsun" diyordu. Kendimi çaresiz hissettim. Eve telgraf çektim. Ailem geldi. Okuldan çıkma işlemlerine başladım. Sonuçta ilişiğimiz kesildi.

Düşündükleri soygunlar

—Soygun olayı yarım kaldı, yapamadınız değil mi?

A.Ö —Yapamadık.

—Nereyi soyacaktınız?

A.Ö —Kuzguncuk'taki Tepebaşı lokantasını.

Sahibi solcu muydu?

A.Ö —Evet solcuydu.

—Sahibi çok mu zengindi?

A.Ö —Zenginlerin gelip gittiği bir yer. Aslında orası sadece bir örnekti. Bizim için orası bir başlangıç olacaktı.

—Ondan sonra ne yapacaktınız?

A.Ö —Ondan sonra da soygunlara devam edecektik. Bu ilk soygunu tenha bir yer olduğu, okula yakın olduğu için burada yapacaktık. Soygundan sonra okulun koruluğuna kaçacaktık. Şu anda soygunu gerçekleştiremediğimiz için mutluluk duyuyorum.

—Bu tür olayların içine tam batmadan sıyrılman senin için en büyük kazanç oldu. Bildiğin gibi MHP'lilerin taktiği zaten böyle birkaç olaya karıştırarak sonu çıkmaz olan yola gencecik insanları sokmaktır. Bunun bir çok örneği var. İşte 15-16 yaşlarındaki Ferhat Tüysüz, Veli Can Oduncu. Peki bu soygunu kimlerle yapacaktınız?

A.Ö —Okuldaki arkadaşlarla.

—Kaç kişi yapacaktınız?

A.Ö —Önce 3 kişi yapacaktık. Sonra bir kişi daha katıldı.

—Soygunda silah kullanılacak mıydı? Kimler kullanacaktı?

A.Ö —Kullanılacaktı. Ben, Yılma Beyin teklif ettiği silahı kullanacaktım.

«Okulda birini tehdit etmemi istediler»

—Okuldan ayrıldıktan sonra hiç uğradın mı?

A.Ö —Tastikname almak için bir kere okula gittim. O gün Cabbar benim geldiğimi duymuş, beni buldu, "Dediklerimi yapmazsan davaya ihanet etmiş olursun" dedi. İstediği şuydu; okula gidip benim okuldan atılmamı en çok isteyen bir kişiyi tehdit etmek. Sonra 1. sınıfları tabura çekip okuldaki komünist faaliyetleri anlatmak. Çoğu karalama olacaktı tabii. Anaları, bacıları bilmem ne yaparken bunlar burada parayla Rus uşaklığı yapıyor, demek.

—Böyle yapmanı kim söyledi?

A.Ö —Cabbar söyledi. Akşam Ümraniye'de bir yere gittik. Orada kalmamız gerekiyormuş. Başka yer yokmuş. Gittiğimiz yer MHP'li Bahri Aksu'nun evi idi. Bahri Aksu vurularak öldürülmüş, karısı ise yalnız yaşıyormuş. Kadına karşı davranışları tuhaftı. Omuzuna el atıyorlar, garip şakalar yapıyorladı. Yanımızda 4 kişi daha vardı. Bu tavırları yadırgadım. Çünkü ülkücü görüşte böyle bir şeyin olmaması gerekirdi. Üstelik İslam dinine göre bir kadın, erkeği evde yokken kimseyi içeri almazdı. Nasıl oluyordu da bu gençler, dul bir kadının evine girip omuzuna el atabiliyorlardı. Onun kocasını vuran şahıslar konuşuldu. Onu vurduran şahıs 1 Mayıs Mahallesinde oturan solculardan Seyfi isimli biri imiş. Seyfi'nin nasıl öldürüleceği konuşuluyordu. Bu toplantıda Şişli Teşkilatından Mustafa Abi de vardı.

—Şişli MHP İlçe Teşkilatından mı?

A.Ö —Evet, MHP Şişli İlçe Teşkilatından

—Onun soyadı ne?

A.Ö —Soyadını bilmiyorum. Bunlar konuşulurken 5 kişi idik. Ben, Zeki Cabbar, Mustafa Abi ve iki kişi daha. Seyfi'nin öldürülmesi için evinin gözlenmesi gerekiyormuş. Hepsi tanındığı için bu görev bana kalıyordu. Ben pek taraftar olmadım. İşimin olduğunu söyledim. Neyse o üstünkörü geçildi. Bu arada Bahri Aksu'nun karısı Gülay Aksu "Ben öldürmek istiyorum" dedi. İki kız çocuğu da "Biz öldüreceğiz" dediler. Taksiyle kaçırılarak uygun bir yerde işkence ile öldürülmesi konuşuldu. Sonra Cabbar bana "Çarşamba günü gemiye gel" dedi. Bu toplantı cumartesi akşamı yapılmıştı. Okuldan atılma meselesi üzerine ben davadan iyice soğumuştum. Başka görevler de almaya taraftar olmadığım için pazartesi günü ayrıldım. Bir daha da onlarla hiç bir ilişkim olmadı.

—Zeki Cabbar üst düzeyde ilişkileri olan biri mi?

A.Ö —Öyle

Ordu içindeki örgütlenme

—Ordu içindeki örgütlenmeleri ile ilgili başka söyleyeceklerin var mı?

A.Ö —Ordu içinde zincirleme bir örgütlenme vardı. Her yıl okuldan mezun olan ülkücülerin isim listesi Gölcük'e gider. Gölcük'teki ülkücü teşkilatın şefleri bu listeleri etrafındaki ülkücü subay, assubay kim varsa onlara bildirir. Mezun olanlarla kıtadaki eski ülkücüler böylece birleştirilmiş olunur.

—Bahri Aksu'nun MHP içindeki yeri nedir?

A.Ö —MHP'ye üye olduğunu duydum. Ömer Arpacıoğlu, Hüseyin Bakırcı'nın arkadaşlarından biri. Okulda önemli bir pozisyonu var.

—Hangi okulda, sizin okulda mı?

A.Ö —Hayir bizim okulda değil. O yurtta.

—Hüseyin Bakırcı'nın herhangi bir fiili eylemi var mı?

A.Ö —Bu kişiler herhangi bir eyleme filan katılmazlar. Perde arkasındadırlar.

—Kaç yaşında bu şahıslar?

A.Ö —20 ile 25 yaş arasındadırlar. Ağca da gençti. Ancak Ağca eylem adamı idi. İstanbul MHP Gençlik Kolları Başkanı mı idi neydi? Muhsin Yazıcıoğlu da öyle. Belli olmuyor tabii. Bunların da karıştığı bir sürü eylem vardır belki.

—Şükrü Apuhan ne yapardı? Şişli İlçesi ile ilişkileri kim sürdürürdü?

A.Ö —Şükrü Apuhan, Ülkü Bir'de bize seminer verirdi. Şişli İlçesi ile ilişkileri Zeki Cabbar sürdürürdü. Bize talimatı da o verirdi. Cabbar'ın Şişli İlçesinde Mustafa Abi ile görüştüğünü biliyorum.

—Mustafa 2. Başkan mı idi?

A.Ö —Hayır değildi. Başkan Süleyman diye birisi idi. Bunların mesleklerini bilmiyorum. Zaten orada meslek sahibi olmayan kişiler bulunurdu.

Yarın: MHP içinde çeşitli gruplar arasında mücadele var

Adnan Özçiftçi'nin itirafında adı geçen ÜGD Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu bir basın toplantısı sırasında.

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SIYAH INCI
18.50	DOĞA VE INSAN
19.15	INANÇ DÜNYASI
20.00	HABERLER
20.50	TÜRK HALK MÜZIĞI TOPLU PROGRAMI
21.20	TV'DE TÜRK SINEMASI
22.40	DIŞ KAYNAKLI MÜZIK
23.10	HABERLER

Yönetmenliğini O. Faruk Seden'in yaptığı ve başlıca rollerini Tarık Akan, Gülşen Bubikoğlu'nun paylaştıkları "YAZ BEKARI" adlı film yayınlanacak.

(GENİŞ HABER 7. SAYFADA)

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

İşkence kutsal kitaplara da girmiştir. Örneğin Samson'un hapishanede zincire vurularak kırbaç ve sopa altında durmaksızın değirmen taşı çevirmek zorunda bırakıldığı söyleniyor

İLKÇAĞ İŞKENCELERİ - 4

İleri gelen birisi ölünce, köleleri de onunla birlikte gömülürdü

Bu yıllarda, özellikle Çinlilerde tutukluları, vahşi hayvanların bulunduğu yerlere attıkları, konuşuncaya dek vahşi hayvanlarla tutukluyu karşı karşıya bıraktıkları görülürken, Hunlularda tutuklunun nöbetçilerle iyi korunmuş çadırlarda aç susuz bırakmaları, bıçakla yüzlerini, vücutlarını çizerek işkence etmeleri yaygınlık kazanmıştı.

Moğollarda işkence

Bu yüzyıllarda, Papa barış için Moğol Hanına elçi göndermişti. Bu elçiler, şimdi Vatikan'da bulunan raporlarında, seyahatlerini tüm ayrıntılarıyla anlatmaktadırlar. Raporlarda özetle şu bilgiler yer almaktadır:

"...Paskalya pazarında yola çıktık. Tatarlar bizi Moğol Hanına götürmek için acele ediyorlardı. Ellerimiz, ayaklarımız sıkıca bağlandı. At üstünde sarsıntılara daha iyi dayanabilmemiz için bu yöntem uygulanıyordu. Çok hırpalandık. Gece gündüz at üstünde sade tuzlu suda haşlanmış darı lapası yedirdiklerinden sık sık su içmek zorunda kalıyorduk. Ancak eritilmiş karla ağızlarımızı ıslatıyorduk. Tatarlarda ölüm cezası iş değildi. Haydudun, eşini aldatan karı veya kocanın sonu ölümdü. Küçük suçlar işleyen tutuklular sopalarla dövülürdü. Ancak tam olarak vurulan 100 sopanın sonu çoğu kez yine ölümdü. Yaşamın tüm güçlüğü kadınlara yükletilmişti. Kervanlarda arabacı yerine geçirilir, ev işlerinin tümü ona yüklenirdi..."

"... Rus büyük prenslerinden biri olan Mikhael, Tatarlara teslim olduğu zaman ilk iş olarak iki ateş arasından geçirilmiş, Cengiz Han'ın putu önünden geçirilmek istenirken, Hıristiyan olduğunu öne sürdüğünden, bir nöbetçi Mikhael'in üzerine atlayarak yere yıkmış ve topuğuyla göğsünü ezerek, işkence etmişti. Bu tür işkenceye sık sık rastlanmaktaydı. Moğollarda kamçıya dayanmak veya kamçı ile oka dokunmak hoş karşılanmazdı. Kemiği kemikle kırmak, ata dizginle vurmak, kuş tutmak veya öldürmek suç sayıldığından bunları yapanlara da göğüslerinin kaburga çubuklarının kırılması şeklinde işkenceler yapılır, çoğunun kafaları kesilir, böylece cezalandırılırdı. Bir kimse et lokmasını ağzına aldı mı, onu yutmak zorundaydı. Yutmayan çadırın altında açılan bir çukurdan, çadır dışarısına çıkarılır, yerde sürüklenir,, dışarıda ölünceye dek dayak atılırdı. . Bu kimsenin çadırın kapısından çıkarılması bile iyi değildi. Bu kimseler sopalar altında can verirdi. Cenaze törenleri, cenazeyi en sevdiği kölesinin sırtına bindirmekle başlardı. Zavallı köleyi bu işkence dolu yaşamdan, ancak aklını kaybettiği zaman kurtarırlardı. Çünkü köleler sırtlarında cenaze taşırken, çeşitli tehlikeler geçireceğini, tanrıların gazabına uğrayacağını ve benzeri tehlikeler geçireceğini düşünerek aklını oynatırdı. Bu yöntemi üç kez yinelerlerdi. Eğer köle bu zor işi zararsız atlatırsa, istediği yere gitme özgürlüğüne kavuşurdu. Ancak, bu işkence yönteminden aklını yitirmeden kurtulan çok az köle olduğu biliniyordu ki; bunların da serbest bırakıldıktan sonra başka yere gitmedikleri görülüyordu. İç Asya'da tutuklulara en acımasızca işkenceleri Tatarların yaptıkları görülmekteydi..."

■ Tatarlarda küçük suçların karşılığı sopaydı. Ancak 100 sopaya sonuna kadar dayanan da çıkmazdı

Kürek cezası

İlk çağın önemli işkence yöntemlerinden biri de kürekti. Doğu Akdeniz ülkelerinin tümü, büyük anıtların dikilmesinde, ağır malzemenin taşınmasında, duvarların ve surların örülmesinde, tutsaklara uyguladıkları kürek cezasından yararlanmışlardır. Çoğu kez ayaklarından birbirlerine zincirle bağlanan tutsaklar, kırbaçlar altında bugünkü anıtların yapımı için çalışmış, birçok anıtın yapımı süresince yüzbinlerce kölenin taş yığınları altında can verdikleri tarihlere geçmiştir. Hititler için kürek mahkumlarının savaş tutsaklarından olması gerekmiyordu. Kürek mahkumları fırtına ve savaş tanrısının emrindeydiler. Kutsal kitaba göre Samson zincire vurulduğu hapishanede, çoğu zaman kırbaç ve sopa altında durmaksızın değirmen taşını döndürmek zorunda bırakılmıştır.

Köleler diri diri gömülürdü

Heredot, İskitler'de ileri gelenlerin ölmesi halinde, cesetle birlikte kaç kölesi varsa onları da mezara diri diri gömdüklerini belirtir.

Bu çağlarda en yaygın işkence yöntemleri arasında şunlar vardır:

gömme. Testere ile tapınaklarda kesme. Aç susuz bırakma. Ormanda ağaca bağlayıp vahşi hayvanlarla başbaşa bırakma. Ok,mızrak benzeri saldırı aletleri ile nişan tahtası olarak kullanma. Arenalarda güçlü ve tam teçhizatlı gladyatörlerin karşısına çok ilkel savunma aletleri ile çıkarma. Ayaklarından birbirlerine kalın zincirlerle bağlayıp taş ocaklarında, tapınakların yakınlarında ve günümüze gelen anıtların yapımlarında çalıştırma. El ve ayakları bağlanıp açık bir alanda yerdeki kazıklara bağlanarak yırtıcı kuşların pençesine terk etme veya güneş altına yatırma

Yarın: Ortaçağ işkenceleri